LAISVĖ--LIBERTY
Vienintėlis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse valstijose
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose $8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827—1828
PRICE 5c A COPY

No. 145 ★★★★ Richmond Hill 19, N. Y., Penkt., Liepos (July) 24, 1953 ★★★★ Metai 43-tieji, Dienraščio 35-tieji.

KRISLAI

Nauji vėjai.
Koks buvo, toks tebėra.
Keisti žmonės.
Kas ten dedasi?
Dar nieko nežino.
Ar jau visai pablūdo?
Rašo A. BIMBA

Nauji vėjai pučia iš Europos. Gražiai eina ekonominiai pasitarimai tarpe Rytų ir Vakarų Genevoje. Esą pasiekta platčių susitarimų. Pagyvės prekyba, padidės susisiekimas, pakils žmonių gerovė.

Geri ženklai. Tai šaltas vanduo už kalnieriaus naujo karo kurstytojams. Jiems tas nepatinka.

—o—

Syngman Rhee nepasikeitė. Jis tebenori kariauti ir ginklo jėga "suvienyti" Korėją.

Tuo tikslu jis šią skerdynę pradėjo. Jo kailį išgelbėjo Amerika, bet nepakeitė jo nusistatymo.

Jis vėl kalba apie sugriovimą paliaubų. O mūsų diplomatai su savo slaptybėmis lošia į jo rankas.

—o—

Aš nesuprantu daugelio gerų žmonių. Nesuprantu, kokį poilsį ir suraminimą jie suranda atostogaudami šiltuose kraštuose. Pastebėjau, kaikurie yra atsidūrę net Floridoje.

Juk vasaros metu šiauriuose ir rytuose gamta maloniausia ir gražiausia. Čia pilna miškų, ežerų, upių, jūrų pakraščių. Saulės gi ir čia pakankamai, dar net perdaug šiemet.

—o—

Sako, dideli dalykai vystosi tolimajam Irane. Krašto sostinėje Teherane liepos 21 d. įvyko milžiniška demonstracija — didžiausia visoje to miesto istorijoje. Ją surengė nelegališka komunistinė partija "Tudeh".

Šimtas tūkstančių žmonių susirinko. Jie reikalavo amerikiečius išsikraustyti iš Irano. Reikalavo naujų rinkimų. Reikalavo karaliaus nukarūnavojimo.

—o—

Aną dieną viename klerikalų laikraštyje skaičiau: "Laisvos Lietuvos atkūrimas yra labai didelė ir sudėtinga problema. Tačiau ligi šiol mūsų visuomenė didžiaja dalimi neturi jokio konkretaus vaizdo, kokios mes ateities Lietuvos norime ir kaip ją kursime ar bent norėtume kurti..."

Tau ir "laisvintojai". Patys nežino, ko jie nori. O renka iš žmonių pinigus ir peršasi jiems už vadus.

—o—

Jau perdaug ir menševikams. Jau ir jiems atrodo, kad prof. Pakštas serga blūda, kurią jie vadina "fantazija".

Girdi, prof. K. Pakštas siūlė:

"VLIK'a ne tik paversti vyriausybe, bet ir ji perkelti į Bona arba į Parvžiu, arba į Madridą, arba į Turkiją..., kuris siūlė tris Pabaltiio valstybes padaryti branduoliu, iš kurio išaugtų visos Europos federa[illegible] ar kitokio vardo vienetas..., kuris siūlė ne tik apiungti Europa, bet isteigti ir Atlanto Uniia, nes reikia išlaikyti dominuojančias baltojo žmogaus pozicijas pasaulv..., kuris, pagaliau, siūlė atidaryti lietuvių karo mokyklą, nes reikėsią lietuviams laikyti savo ruožą Maskvoje... ir t.t. ir t.t." (Naujienos).

EISENHOWERIO VALDŽIA DAR PABLOGINO BŪKLĘ AMERIKOS ŽMONĖMS

Kainos pakilo aukščiau, negu bet kada Trumano laikais

Washington. — Prezidentas Eisenhoweris pokalbyje su korespondentais sakė, kad jo valdžia per pusmetį nepasiekė pagerinimų, kuriuos jis buvo žadėjęs, kandidatuodamas į prezidentus. Bet, anot Eisenhowerio, vis tiek padaryta šiek tiek progreso.

STAIGUS KAINŲ PAKILIMAS

Washington. — Valdinis statistikų biuras liep. 22 d. pranešė, kad visi gyvenimo reikmenys pereitą mėnesį pabrango dar "puse procento."

Mėsos kaina, tačiau, pakilo bent 6 procentais, šviežį vaisiai bei daržovės pabrango 8 iki 10 procentų, kaip suranda pats biuras.

Taipgi dar pakilo rendos, kainos naminių įrengimų ir kitu dalykų.

Eisenhowerio republikonams pačmus valdžią į savo rankas, viskas smarkiau pabrango, negu aršiausiais Trumano demokratų valdžios laikais.

Dabar reikia mokėti daugiau kaip $1.91 už dalykus, kurie 1939 metais kainavo tiktai vieną dolerį.

SULAUŽYTI REPUBLIKONŲ PRIŽADAI

Rinkimų vajuje Eisenhoweris su savo republikonais žadėjo numušti taksus, sulyginti šalies išlaidas su pajamomis ir gerinti amerikiečiams gyvenimą pagal "laisvojo verslo" taisykles.

Bet pats prez. Eisenhoweris išreikalavo, kad Kongresas palaikytų tuos pačius taksus. Karinės jo išlaidos stumia šalies iždą dar tūkstančiais milijonų dolerių į skolas per metus.

Tarnaudami laisvajam bizniui, republikonai panaikino rendų ir kainų kontrolę, beveik sulaikė naujų gyvennamių statymą su pinigine valdžios parama; pakėlė palūkanas už pirmiau duotas valdines paskolas namams. Žodžiu sakant, visomis pusėmis jie blogina gyvenimą amerikiečių dauguomenei.

Berija, sakoma, bandė nužudyt Malenkovą, Sovietų premjerą

Paryžius. — Užsieniniai Francijos šnipai, sakoma, sužinoję, kad Lavrentijus Berija, buvęs Sovietų Sąjungos vidaus reikalų ministras, mėginęs nužudyt Sovietų premjerą Malenkovą. Buvęs apšaudytas automobilis, kuriuo Malenkovas važiavo iš Kremliaus gegužės 31 d. Sužeistas automobilio vairuotojas, bet kulka nekliudė Malenkovo.

Francūzų spauda taipgi rašo, jog po Stalino mirties Berija pavarė buvusius vadus tarybinės Lietuvos, Ukrainos, Gruzijos ir Azerbeidžano, o jų vieton sustatė savo pastumdėlius.

(Berija yra pašalintas iš Sovietų valdžios ir suimtas kaip išdavikas.)

Kongresiniai tyrinėtojai elgiasi kaip kukluksai, sako vyskupas Oxnam

Washington.—Methodistų vyskupas Oxnam skundėsi, jog Kongresmanų Neamerikinės Veiklos Komitetas taip kaltino ir kvotė jį, kaip koks Ku Klux Klanas (amerikiniai fašistai). Tie kongresmanai bandė sujungti Oxnamą su komunistais.

Washingtono spauda pranešė, kad komitetas išteisino jį. Bet to ragangaudžių komiteto vadai pareiškė, jog tiktai tiek pripažino, kad vyskupas Oxnam nėra komunistas. Jie, tačiau, dar tyrinės, kaip Oxnamas rėmęs "komunistinio fronto judėjimus."

Pravda smerkia vakarų siūlomą konferenciją

Maskva.— Vyriausias Sovietų komunistų laikraštis Pravda aštriai kritikavo Amerikos, Anglijos ir Francijos užsienio reikalų ministrus, kad jie, susirinkę Washingtone, slaptai viską apdirbo ir tik tuomet pakvietė Sovietų Sąjungą į Keturių Didžiųjų užsieninių ministrų konferenciją ateinantį rudenį — svarstyti klausimus apie rytinės ir vakarinės Vokietijos sujungimą į vieną valstybę ir apie taikos sutartį su Austrija.

Sovietų vyriausybė, tačiau, kaip matyt, iš Pravdos, neatmeta paties pakvietimo į tą konferenciją.

Korėja.— Šiaurinės Korėjos liaudininkai išmušė Pietinės Korėjos tautininkus dar iš vienos kalnų pozicijos viduriniame fronte.

ORAS.—Giedra ir vidutiniai šilta.

Korėjos liaudininkai ir kinai sudavė triuškinantį smūgį Syngmano Rhee tautininkams

Washington.—New Yorko Post korespondentas Robertas S. Allen rašo, ką patyrė iš aukštųjų karininkų apie tragišką smūgį, kurį Šiaurinės Korėjos liaudininkai išvien su kinais kirto Pietinės Korėjos tautininkams viduriniame fronte pereitą savaitę. Sako:

Generalio štabo vadai Washingtone sužinojo, kad:

Korėjos liaudininkai ir kinai sunaikino tris divizijas (devynis pulkus) Pietinės Korėjos tautininkų. Kai kurie tautininkų būriai sumišime taip bėgo, kad paliko atvirą spragą 17 mylių fronte.

Liaudininkai sykiu nukovė bei sužeimė daugelį Amerikos artileristų, kurie šūviais iš patrankų gynė pietinius Korėjos tautininkus.

Tarp Pietinės Korėjos divizijų, kurias liaudininkai sutriuškino, buvo ir smarkiausioji tautininkų prezidento Syngmano Rhee "sostinės" divizija.

Tautininkų divizijos prarado daugiau kaip 70 procentų savo kareivių ir daugiau kaip 90 procentų visų patrankų bei kitų ginklų.

(New Yorko World-Telegram, pasiremiant United Press ir Associated Press pranešimais, rašo, kad Šiaurinės Korėjos komunistai ir kinai nubloškė Pietų Korėjos tautininkus iki 10 mylių atgal ir būtų galėję dar toliau juos blokšti, jeigu būtų tęsę tą ofensyvą.)

Tušti Rhee pagyrai

Ši tragiška Pietinės Korėjos tautininkų nelaimė todėl įrodo, kad jų prezidentas Syngmanas Rhee niekaip negalėtu atsilaikyti prieš Šiaurinės Korėjos liaudininkus ir kinus, jeigu Amerika neduotų jam galingos paramos, kaip sako Jungtinių Valstijų karinių štabų viršininkai. Rhee todėl tuščiai giriasi, būk "pats galėtų" sumušti liaudininkus ir užimti Šiaurinę Korėją.

Amerikonai dabar sustatė penkias savo divizijas (penkioliką pulkų) į talką pietiniams Syngmano Rhee tautininkams viduriniame fronte, kad apgintų juos nuo naujo pragaištingo smūgio.

Eisenhower galės išleisti 5,796 milijonus dolerių svetimom šalim ginkluoti

Washington. — Prezidentas Eisenhoweris karštai prašė Kongresą paskirti 5,-138,922,227 dolerius svetimiems kraštams ginkluoti ir medžiaginiai stiprinti prieš Sovietų Sąjungą per metus.

Kongreso Atstovų Rūmas 288 balsais prieš 115 nutarė numušti 1,100 milijonų dolerių nuo prezidento reikalaujamos sumos, bet patarė šiemet panaudoti ir $1,758,010,179 likusius nuo pernai paskirtų pinigų kovai prieš komunizmą užsienyje.

Tokiu būdu kongresmanai įgalino Eisenhoweri išleisti daugiau kaip 5,796 milijonus dolerių per metus kitiems kraštams kariniai drūtinti prieš Sovietų Sąjungą ir jos draugus.

Lėktuvai pigiau tarnautų paštui kaip geležinkeliai

Washington. — Geležinkelių kompanijos kreipėsi į valdžią, kad leistų 40 procentų pakelti kainas už išvežiojimą laiškų bei kitų pašto siuntinių.

Geležinkeliai dabar gauna po 35 centus kiekvienai myliai už toną paštinių siuntinių.

American Airlines lėktuvų kompanija apsiima toną siuntinių gabenti už 25 c. kiekvienai myliai.

Sprogo turkų amunicija pakrantėj prieš Amerikos karo laivų atplaukimą

Istanbul ,Turkija. — Susprogo didžiulis ginklų ir amunicijos sandėlis pakrantėje tiktai už 8 valandų pirma, negu 10 karinių Amerikos laivų atplaukė Turkijon į "svečius."

Turkų valdžia tyrinėja, ar sprogimas buvo taikomas kaip "pasveikinimas" tiem svečiam.

Sovietų Sąjunga protestavo, kad Turkija leidžia kariniams Amerikos ir Anglijos laivams plaukti per strategini Dardanellų sąsiaurį. Sakė, jog Turkija tuo būdu laužo tarptautines sutartis.

Amerikonų nuostoliai Korėjoj per savaitę 1,026 padaugėjo

Washington. — Gynybos departmentas liepos 22 d. paskelbė, jog Korėjos fronte amerikonai iki šiol nukentėjo 139,272 sekamus nuostolius:

Užmušta 24,965, sužeista 101,368, be žinios dingo bei nelaisvėn paimta 12,939.

Per savaitę nuo pirmesnio valdinio pranešimo taip nukentėjo dar 1,026 amerikiniai kariai.

Valdžia paskelbia amerikonų nuostolius tiktai po to, kai praneša jų giminėms. Taip pavėluoja bent vieną iki dviejų savaičių.

SYNGMANAS RHEE VĖL LAUŽO SAVO PRIŽADUS DĖL PALIAUBŲ KORĖJOJ

Kinija sako, Amerika padeda jam ardyti daromas paliaubas

Seoul, Korėja, liep. 23.— Syngmanas Rhee, Pietinės Korėjos tautininkų prezidentas, vėl grasino ardyti paliaubas, dėl kurių amerikonai "baigia susitarti" su Šiaurinės Korėjos liaudininkais bei kinais.

Rhee pareiškė: Jeigu politinė valstybių konferencija neprijungs Šiaurinės Korėjos Liaudies Respublikos prie Pietinės (tautininkų) Korėjos, tai jisai su savo tautininkais žygiuos išvyti kinus, liaudininkų padėjėjus, iš Šiaurinės Korėios, kad galėtų ją užimti. Bet ir amerikonai turėtų jam padėti, sakė Rhee.

Politinė konferencija bus sušaukta už 3 mėnesių po paliaubų sutarties pasirašymo: pati konferencija galės testis dar 3 mėnesius.

Taigi Rhee grasina panaujint karą už pusmečio nuo paliaubų pasirašymo, jeigu politinė konferencija neatiduos jam Šiaur. Korėjos.

DULLES RAGINA LAIKYTIS PRIŽADŲ

Washington. — Amerikos valstybės sekretorius John Foster Dulles atsišaukė į Syngmaną Rhee, kad nelaužytų prižadų. Nes Rhee savo laiškuose Eisenhoweriui ir Dullesui liepos 11 d. buvo pasižadėjes laikytis būsimosios paliaubų sutarties. Jeigu Rhee vykdys pasižadėjimus, tai Amerika darys "apsigynimo" sutartį su juo ir duos apie bilijoną dolerių medžiaginės paramos per keletą metų.

TOLIAU LEISTŲ PAČIAM RHEE VEIKTI

Bet jei politinė konferencija per derybas neprijungs Šiaurinės Korėjos prie Pietinės Korėjos, tai bus leista Syngmanui Rhee "pačiam veikti," kaip kad Dulles sako dabartiniame atsišaukime į Rhee.

KINIJA KALTINA AMERIKA UŽ SUOKALBIAVIMĄ SU RHEE

Peking. — Kinijos Respublikos radijas ketvirtadienį kaltino Amerikos valdžią už suokalbiavimą su Syngmanu Rhee — suardyti paliaubas. Už tai ypač smerkė Amerikos valstybės sekretorių J. F. Dullesą.

Vokiečiai bedarbiai protestuoja prieš amerikinį maistą

Berlin. — Vladimiras Semionovas, aukštasis Sovietų komandierius Vokietijai, pranešė, kaip bedarbiai vakariniame Berlyno ruožte protestuoja ir demonstruoja prieš amerikonu dalinamus maisto produktus rytiniams berlyniečiams.

Masiniuose susirinkimuose vakariniame Berlyne bedarbiai skundėsi, kad jie patys per mažai gauna valgyti . Bet vakarinio Berlyno valdžia ir amerikonai, apleisdami tuos bedarbius, dalina bei pigiai per siena pardavinėja maistą rytiniams berlyniečiams .

Rytinė Berlyno dalis yra Sovietų kontroliuojama.

Semionovas sakė, jog amerikonai tomis maisto dovanomis mėgina sukelti naujas riaušes rytiniame Berlyne.

Gengsterių bomba suardė automobilį buvusiojo Laivakrovių Unijos nario

Jersey City, N. J. — Policija ieško, kas užtaisė bombą, kuri sudraskė automobilį Morriso Santoros (Lulu), buvusio federacinės Laivakrovių Unijos nario. Bomba sprogo tiktai už kelių sekundų po to, kai Santora išlipo iš automobilio.

Nors Santora jau ne laivakrovis, o kitką dirba, bet jis palaikė ryšius su laivakroviais, gal gengsteriais, kaip spėja policija.

Dabar sustatyta keli tuzinai policininkų apie Laivakrovių Unijos 1247 skyriaus raštinę . Artėja to skyriaus viršininkų rinkimai. Bijoma, kad gengsteriai, besivaržydami už viršininkų vietas, vėl gali vieni kitus bombarduoti bei šaudyti, kaip jau ne sykį pirmiau buvo.

Amerikonai pigiai bando pirkt vokiečius, sako Stevensonas

Paryžius. — Čia atvykęs Adlai Stevensonas, buvęs demokratų kandidatas į prezidentus, sakė, blogai atrodo, kad Eisenhowerio valdžia mėgina "bynzų kenuku" papirkti rytinės Vokietijos žmones prieš komunistus.

Varšava. — Lenkijos valdžia paleido 3 vienuoles ir 16 katalikų kunigų, kurie buvo įkalinti už kriminalinius nusidėjimus prieš valstybę.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827—1828

President, JOHN GRYBAS; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$8.00	Canada and Brazil, per year	$9.00
United States, per 6 months	$4.50	Canada and Brazil, 6 months	$5.00
Queens Co.	$9.00 per year	Foreign countries, per year	$10.00
Queens Co.	$5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months	$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

PER GALVĄ MAKARTIZMUI

TENKA PASVEIKINTI metodistų bažnyčios vyskupą **G. Bromley Oxnam** už tai, kad jis pasiryžo kirsti smūgį makartizmui.

Jo kalba-pareiškimas, padarytas praėjusį antradienį kongresiniame ne-amerikiniame komitete Washingtone, pasiliks svarbiu dokumentu mūsų šalies žmonių pastangose išlaikyti demokratines liaudžiai teises ir cvilines laisves.

Sulaukęs jau 61 metų amžiaus, vyskupas Oxnam pasiryžo atkirsti savo šmeižikams. Jis nebegalėjo ilgiau pakęsti tų šmeižtų, kuriuos prieš jį per septynerius metus leido kongresinis ne-amerikinių veiksmų tyrinėjimo komitetas.

Pasirodo, kad šis komitetas dėjo į savo archyvus, ką tik kas iš patvorių ištraukė ir jam įteikė.. Dėjo visokius melus prieš visokius mokslininkus ir tt. Komitetui nerūpėjo patikrinti tų dokumentų tesingumą,—užteko jam, kad jis juos turi, užteko to, kad tas ar kitas šarlatanas, turėdamas daugiau drąsos negu proto, įteikė komitetui "liudijimus" apie to ar kito asmens buvimą "komunistu" bei "komunistam pritarėju."

Dar daugiau. Vienas ne-amerikinių veiksmų tyrinėjimo komiteto narys, republikonas Donald L. Jackson, kadaise iš Kongreso tribunos viešai pasakė:

—Vyskupas Oxnam sekmadieniais tarnauja Dievui, o šiokiomis dienomis jis tarnauja komunistinėms įstaigoms, "komunistiniams frontams."

To tai jau buvo perdaug. Ir vyskupas Oxnam pareikalavo, kad jam būtų suteikta teisė atvykti į komiteto viešą sesiją ir ten atmušti melus, prieš jį komiteto skleidžiamus.

Tą teisę šis dvasininkas gavo ir jis ją išnaudojo.

Vyskupas Oxnam pasisakė, jog jis nesąs komunistų partijos narys ir juo niekad nebuvęs. Jis pasisakė, jog nepritarė komunistinei filosofijai ir nepritara.

Bet jis priklausęs kai kurioms "komunistams pritariančioms" organizacijoms,—pavyzdžiui National Council of American-Soviet Friendship, bet priklausė tuomet, kai toji bei kitos organizacijos nebuvo paskelbtos subversyvėmis, kai jas gyrė net ir Eisenhoweris, tuomet, žinoma, dar nebūdamas prezidentu.

Dėl to, kad vyskupas priklausė kai kurioms pažangioms organizacijoms, jis šiandien nerausta. Dėl to jis nemato reikalo niekam nei aiškintis neigi muštis į krūtinę, pasisakant, mano kaltybė.

Svarbiausia, pabrėžtiniausia vyskupo pareiškimo dalis bus ta, kur jis atliko prieš šį komitetą ataką, puolimą.

Jis reikalavo, kad komitetas tuojau padarytu ištyrimą visų rekordų, turimų prieš jį ir įvairius žmones. Kiekvienas kaltinimas, įteiktas prieš tą ar kitą asmenį, privalo būti iš naujo patikrintas.

Privalo būt ištirti ir tie, kurie tuos šmeižiančius dokumentus priėmė.

Komitetas turįs atsiprašyti jį, vyskupą, už įžeidimą. Taipgi kongresmanas Jackson turįs Kongreso tribunoje atsiprašyti vyskupą už savo žiaurias vyskupą įžeidžiančią kalbą.

Tokia taktika, kokią šiandien naudoja ne-amerikinių veiksmų tyrimo komitetas, sakė vyskupas Oxnam, yra niekas daugiau, kaip išraiška bjauraus ku-klux-klanizmo.

Žmonės yra linčiuojami moraliai ir tuo pačiu kartu jie ruošiami fiziniams persekiojimams: iš darbų, iš vietų pavarymams, kalinimams.

Vyskupą Oxnamą tenka pasveikinti dėl jo drąsaus, blaivaus žygio, ginant mūsų šalį, mūsų šalies liaudį nuo fašistinio pavojaus.

—:—

KOVA PRIEŠ MAKARTIZMĄ šiandien yra vyriausias uždavinys kiekvieno amerikiečio,—padoraus, teisingo, norinčio, kad mūsų šalyje klestėtų demokratija amerikiečio.

Makartizmas reiškia fašizmą.

Tie visokie kongresiniai "tyrinėjimai" šiandien yra daromi tam, kad palaužti anti-fašistines žmonių jėgas, kad pašalinti iš kelio kiekvieną, kuris gina rooseveltines tradicijas, kad paskui lengviau galima būtų makartistams šią šalį sufašistinti ir pradėti trečiąjį pasaulinį karą.

Tenka, tačiau, pasidžiaugti, jog pastaruoju metu atsiranda vis daugiau anti-makartistų kovotojų. Senate tokiais pasižymėjo jau pora senatorių: Lehmanas ir Monroney: iiedu kerta McCarthy tiesiai i skaudžiausią vietą, reikalaudami, kad jis paaiškintų žmonėms apie savo finansų reikalą.

Vyskupas Oxnam—bene pats žymiausias šių dienų amerikinis dvasininkas, pasiryžęs ginti mūsų krašto demokratines įstaigas nuo fašizmo.

Yra visa eilė kitų žymių žmonių, stojančių prieš makartizmą. Būsų gerai, kad visi jie apsivienytų, apsijungtų šiam didžiam ir šventam reikalui: kovai prieš makartizmą.

Apsijungę, jie atliktų kur kas didesnius darbus.

Kas Ką Rašo ir Sako

ĮDOMI JAPONO PROFESORIAUS OJAMOS KALBA

Dar 1951 metų pabaigoje žymusis japonų tautos sūnus, profesorius **Ikuo Ojama,** gavo žinią, kad jam yra paskirta stalininė tarptautinė premija už tai, kad jis atkakliai darbuojasi už taikos išlaikymą.

Profesorius Ojama neskubėjo tą premiją pasiimti, — jis laukė progos. Proga pasitaikė šiemet, kai jis grįžo iš Budapešto taikos šalininkų konferencijos. Grįždamas profesorius sustojo Maskvoje ir čia, vienoje Kremliaus salių, jam buvo suruoštos priimtuvės, pagerbtuvės ar kaip pasakytume, kur ir buvo įteikta premija. Šiame mitinge dalyvavo daug maskviečių, jų tarpe nemaža rašytojų, mokslininkų, artistų, visuomenininkų - veikėjų.

Šiandien visas pasaulis akylai stebi Japoniją, ypatingai tuos japonus, kurie darbuojasi už taiką. Pasaulis stebi ir galvoja: nejaugi Japonija ilgai leisis būti amerikinio imperializmo karine baze? Argi japonų tauta pasiduos savo militaristams, kurie dar vis svajoja apie užkariavimus naujų žemių?

Kiekvienas japono ar japonės pasirodymas tarptautiniuose kongresuose ir pasisakymas už taiką šiandien susilaukia didžiulio žmonių prijautimo.

Taigi ir profesoriaus Ikuo Ojamos kalba, sakyta priimant premiją, susilaukė didžiulio dėmesio.

Mes čia paduosime kai kurias tos kalbos ištraukas. Prof. Ojama sakė:

Visi taikingieji žmonės dabar yra įsitikinę, kad nėra tokių tarptautinių ginčijamų klausimų, kurių negalima būtų išspręsti derybų būdu. Kaip tik tokios dvasios yra visi neseniai Budapeste įvykusios Pasaulinės Taikos Tarybos sesijos nutarimai. Tačiau, deja, šiuo metu mūsų tėvynės — Japonijos likimas yra rankose žmonių, kurie nenori to suprasti. Japoniją vėl stengiamasi paversti placdamu karui prieš Azijos tautas. Vėl atgimsta militarizmo jėgos Japonijoje. Japonijos pramonė paverčiama arsenalu karui. Taikai Japonijoje ir visame pasaulyje išsaugoti tėra vienas kelias. Japonų tauta turi aiškiai ir ryžtingai pasakyti "ne" šiems nusikalstamiems planams ir visomis jėgomis kovoti prieš jų įgyvendinimą.

Tik tuo keliu mes galėsime įrodyti, kad galima išsaugoti taiką derybų būdu, tiems žmonėms, kurie nepripažįsta šio galimumo. Tik ryžtinga japonų tautos kova taikai ir nacionalinei nepriklausomybei ginti galės priversti tuos, kurie nenori taikių derybų, atsisakyti nuo jų karinių planų. Apie tai mums aiškiai kalba didvyriška už savo šalių nepriklausomybę kovojančiųjų Korėjos, Vietnamo ir Malajos tautų kova. Aš su džiaugsmu galiu jums pareikšti, kad japonų tauta neatsiliks nuo kitų brolіškųjų Azijos tautų ir nepagailės savo jėgų tam, kad būtų primesta taika tiems žmonėms, kurie jau yra iki dantų apsiginklavę.

Šiuo metu Japonijoje visoje šalyje vystosi platus masinis judėjimas prieš karinių bazių sudarymą; šiame judėjime dalyvauja darbininkai, valstiečiai ir žvejai. Daugiau kaip 3 milijonai organizuotų Japonijos darbininkų pareiškė, kad jie pradės visuotinį streiką, kad neleistų parlamentui priimti reakcinį darbo įstatymą, kuris atima darbininkams teisę streikuoti ir paverčia juos beteisiu karinės politikos įrankiu. Tuo pačiu japonų tauta padaro savo įnašą į taikos visame pasaulyje gynimo reikalą.

Praeityje japonų tauta ne kartą kildavo į ryžtingą kovą prieš imperialistinį karą, tačiau tuo laiku ši kova neišeidavo už pačios šalies ribų. Po antrojo pasaulinio karo, tiksliau sakant, nuo 1949 metų Japonijos taikos šalininkų judėjimo svarbiausioji tėkmė tapo Pasaulinės Taikos Tarybos vadovaujamojo vieningo pasaulinio taikos fronto sudėtine dalimi. Nuo to laiko Japonijos klausimo svarba ne kartą buvo pabrėžiama pasaulinių taikos kongresų nutarimuose, kurie nurodė teisingą kelią į šio klausimo išsprendimą. To išdavoje japonų tauta suprato, kad ji nėra vieniša savo kovoje už taiką, kad ji yra galingųjų tarptautinės taikos stovyklos jėgų dalis. Taigi, japonų tautos kovos tikslas yra ne tik apginti savo nacionalinę nepriklausomybę ir savo gyvenimą, bet ir apginti taiką visame pasaulyje. Mes esame įsitikinę, kad, jeigu japonų tauta, visiškai suprasdama savo atsakomybę už jai pavestą misiją, visomis jėgomis kovos už taikos išsaugojimą, ją rems visos taikingosios pasaulio tautos.

Maskvoje mes pamatėme naujus, iš tikrųjų didžius dalykus. Čia mes pamatėme ne tik didžiausią statybą, kuri turi istorinę reikšmę visai žmonijai, bet taip pat ir tai, kad ši statyba vykdoma esant tvirtam įsitikinimui galimumu išsaugoti tvirtą taiką visame pasaulyje. Nuo to laiko, kai Japonijoje prasidėjo išsivadavimo judėjimas, mes daug svajojome apie tai, koks turi tapti naujosios Rusijos liaudies gyvenimas po revoliucijos. Dabar mes pamatėme, kad tos svajonės jau tapo kasdienine tikrove. Tarybų Sąjungos tautų gyvenimas yra aukštas pavyzdys visai žmonijai. Čia mes aiškiai pamatėme ne tik viso žmonijos iki šiol nueito praeities kelio pėdsakus, bet ir šviesią jos ateitį. Mes džiaugiamės, kad liaudis, kuri jau visiškai išsivadavo iš kapitalizmo jungo, ir liaudis, kuri dar tik kovoja už savo išsivadavimą, dabar turi bendrą uždavinį — toks uždavinys yra kova už taiką.

Čia, Tarybų Sąjungoje, mes užbaigiame savo dvasinį pasirengimą tam, kad, grįžę į tėvynę, dar ryžtingiau, drauge su visa tauta, toliau tęstume mūsų kovą taikai ginti. Mes tikimės, kad mūsų kelionės į Maskvą rezultatai padės mums pasiekti naujus laimėjimus šioje kovoje. Pasaulinės Taikos Tarybos sesija Budapešte savo kreipimesi į viso pasaulio tautas pareiškė: "Taikos pergalė arti. Nuo mūsų priklauso ją pasiekti". Japonų tauta atsilieps į šį raginimą.

Kongresmanas Robert L. Condon (demokratas iš Californijos) kalbasi su laikraščių reporteriais. Jis skundžiasi, kad valdžia neleido jam dalyvauti stebėjime atominės bombos sprogdinimo. Valdiška Atominė Komisija paskaitė jį "neištikimu."

Lietuvos mokslų akademijos bendras susirinkimas

Neseniai Vilniuje įvyko Lietuvos Mokslų akademijos bendro susirinkimo sesija. Mokslininkai apsvarstė akademijos praeitų metų veiklos rezultatus ir patvirtino tolesnių mokslinių tiriamųjų darbų planą. Pranešimą padarė akademijos prezidentas J. Matulis.

Akademijos mokslinė veikla, — nurodė tarp kitko pranešėjas, — bus ir toliau nukreipta spręsti problemoms, susijusioms su nuolatiniu laukų ir pievų derlingumo kėlimu, su gyvulininkystės produktyvumo kėlimu, su žemės ūkio mechanizavimu, techninių kultūrų pasėlių plėtimu ir tt. Šiam tikslui Žemės ūkio instituto gyvulininkystės sektorius reorganizuotas į Gyvulininkystės ir veterinarijos institutą, Žemės ūkio institutas reorganizuotas į Žemdirbystės ir dirvomokslio institutą ir įsteigtas Biologijos mokslų skyrius su šešiais institutais, kurių veikla, išskyrus Eksperimentinės medicinos institutą, bus nukreipta į tolesnį žemės ūkio kilimą.

Pokariniais metais sparčiai plečiama respublikos pramonė. Tarybų Lietuvoje žymią vietą užima statybinių medžiagų, medžio apdirbimo, tekstilės, maisto pramonė. Direktyvos dėl penktojo penkmečio plano numato tolesnį laivų statybos, turbinų gamybos, elektros prietaisų gamybos vystymą. Tai kelia didelius reikalavimus technikos mokslams, geologijai, organinei chemijai, elektrochemijai, fizikai ir kitoms mokslo šakoms. Reikia sparčiau tirti vietinius gamtinius ir energetinius resursus.

Visuomeniniams mokslams yra iškilę dideli uždaviniai teisingai nušviečiant lietuvių tautos istoriją, įvertinant kultūrinį palikimą, auklėjant darbo žmones komunizmo dvasia.

Lietuvos mokslininkai dalyvauja sprendžiant 50 problemų, koordinuojamų visasąjunginiu mastu; jos yra glaudžiai susijusios su mūsų respublikos liaudies ūkiu.

Pranešėjas taip pat pažymėjo kai kurias spragas ir trūkumus, kliudančius kuo sparčiausiai išspręsti TSKP XIX suvažiavimo iškeltas problemas. Tarp mokslinių - tiriamųjų įstaigų, o taip pat tarp jų ir aukštųjų mokyklų nėra tinkamų dalykinių ryšių. Daug darbo reikalaujančios problemos ne visada sprendžiamos kompletiškai, kas užvilkina jų išsprendimo terminus. Kai kurie mokslininkai, ypač aukštųjų mokyklų mokslininkai, silpnai dalyvauja moksliniame - tiriamajame darbe.

Mokslo pasiekimai lėtai įdiegiami į gamybą. Iš praeitais metais užplanuotų įdiegti į gamybą 38 darbų teįdiegta tik 29. Blogai įdiegia į gamybą savo darbus Ekonomikos institutas, Žemdirbystės ir dirvomokslio institutas. Pas mus silpnai populiarinami brolіškųjų respublikų mokslininiai pasiekimai.

Diskusijose dėl akademijos prezidento J. Matulio pranešimo pasisakė akademijos tikrieji nariai J. Žiugžda, V. Lašas, A. Purėnas, K. Korsakas, nariai - korespondentai V. Girdzijauskas, P. Slavėnas, K. Daukšas, Kauno Politechnikos instituto direktorius K. Baršauskas — iš viso 18 žmonių.

Savo kalboje akademijos viceprezidentas J. Žiugžda nurodė, kad dar silpnai demaskuojami buržuaziniai istorijos klastuotojai, ypač klastojusieji lietuvių ir rusų tautų savitarpio santykius, norėjusieji užtrinti ir nuslėpti draugiškų ryšių vystymąsi tarp lietuvių tautos ir didžiosios rusų tautos.

Išaugo akademijos partinės ir komjaunimo organizacijos, bet jos dar nepakankamai dirba masinį-politinį ir auklėjamąjį darbą. Mokslininkų tarpe silpnai išvystyta kritika ir savikritika. Šiuos trūkumus pažymėjo veterinarijos mokslų kandidatas M. Babenskas.

Ataskaitą apie Lietuvos Mokslų akademijos praeitų metų veiklą padarė akademikas - sekretorius K. Bieliukas.

Nuo praeitų metų spalio 1 d. vietoje anksčiau buvusių dviejų skyrių pradėjo veikti trys skyriai su 12 institutų. Papildyti institutų etatai, išplėsti veikiantieji ir suorganizuota eilė naujų sektorių institutuose. Žymiai praturtėjo institutų techninė bazė.

Svarbias problemas sprendė naujai įkurtasis Žemdirbystės ir dirvomokslio institutas.

Gyvulininkystės ir veterinarijos institutas nuveikė žymų darbą gyvulių ir paukščių produktyvumo kėlimo, racionalaus pašarų gaminimo srityje.

Miškų ūkio institutas atliko didelį darbą mechanizuojant miško ruošą. Jis sudarė priemonių planą miškų produktyvumui pakelti. Parengta monografija "Maumedžio įdiegimo į Lietuvos TSR miškus perspektyvos."

Direktyvos dėl penktojo penkmečio plano numato padidinti žuvies sugavimą respublikoje apytikriai 3.9 karto. Gerus rezultatus pasiekė Geologijos institutas tiriant vandens baseinų produktyvumą.

Liaudies sveikatos apsaugos srityje dirbo Eksperimentinės medicinos institutas.

Per atskaitinį laikotarpį Lietuvių kalbos ir literatūros institutas parengė spaudai "Lietuvių literatūrinės kalbos žodyną," išleido "Lietuvių literatūros istorijos konspekto" pirmąją dalį, parengė monografiją apie K. Donelaičio "Metus" ir P. Cvirkos apsakymus. Vykdomi tyrimai lietuvių kalbos istorijos ir dialektologijos srityje.

Praeitais metais buvo suorganizuotos 32 ekspedicijos—5 ekspedicijomis daugiau, negu 1951 metais.

Gerėja ryšiai su gamybinėmis organizacijomis.

Tam tikras darbas atliktas mokslo populiarinimo srityje.

Apie Geologijos - chemijos ir techninių mokslų skyrius ir Biologijos mokslų skyriaus tolesnės mokslinės - tiriamosios veiklos planus pranešimą padarė Biologijos mokslų skyriaus akademikas - sekretorius V. Lašas ir apie Visuomeninių mokslų skyriaus planus — skyriaus akademikas - sekretorius D .Budrys.

Sesija priėmė nutarimą, mobilizuojantį mokslines jėgas spręsti ypatingai svarbiems uždaviniams, susijusiems su respublikos liaudies ūkio ir kultūros vystymu, aukštos kvalifikacijos nacionalinių mokslinių kadrų ruošimui pagerinti.

Sesija apsvarstė organizacinius klausimus. Lietuvos Mokslų akademijos tikruoju nariu išrinktas fizikos - matematikos mokslų daktaras profesorius A. Jucis, akademijos nariais-korespondentais patvirtinti išrinktieji skyriuose istorijos mokslų kandidatas J. Bulavas ir filosofijos mokslų kandidatas J. Marcevičius.

Taip pat išrinkti skyrių akademikai - sekretoriai ir patvirtinti institutų direktoriai.

E.

Šypsenos

Klebonc ir Berno mokslas

Kalėdininkų sulaukti susirinko visa ūkininko šeima, tik bernas pasiliko klojime — dirba akėčias ir neina. Atvažiavo klebonas ir klausia, ar visa šeima jo laukia, sakosi norįs visus poterių paklausti. Šeimininkė pasiskundė, kad bernas iš klojimo neparėjo. Klebonas nusiuntė zakristijoną berno parvesti. Dievo tarno negalima neklausyti, ką daryt, bernas parėjo pirkion. Klebonas klausia berną:

—Kas sutvėrė, kas atpirko, kas apšvietė, keli yra dievai?

Bernas vis nežino ir nežino. Klebonas buvo beišsižiojąs barti berną, kai tas pleptelėjo:

—Klebonas vis mane klausi, ale ir aš noriu kleboną paklausti.

—Prašau, ką meldžiamasis pasakysi?

—Pasakyk man, klebonėli, kiek yra akėtvirbalių akėčiose?

—Nežinau...

—Tai, klebonėli, žinokim kiekvienas sau.

Dar nepatyręs

Vienas vagis: "Kas, velnias, yra, kad kurį tik šiame viešbutyje apvagiu — vis tik vos po kelis dolerius terandu!"

Kitas vagis: "Argi tu nežinai, kad dabar čia sustoja tik iš Floridos grįžtantieji turistai?

Tenai gi daug gabesni už mus specialistai visus jų kišenius net sausai išgramdė."

Sutaisė **Kas Kitas**

LAIKRAŠČIŲ PUSLAPIS

Nauja viltis tapusiems nebyliais veteranams

Jeigu karo veteranas "pro šalį nušneka," lietuviai vienas kitam sako, jis "gavo gesu" arba "šak" (shell shock). Taigi neverta su juo ginčytis.

Patrankų sproginiai ir bombos taip sukrato daugeliui kareivių smegenis bei nervus, kad tų vyrų protavimas lieka apšlubintas visam amžiui.

Pirm karo jie gerai protavo ir turėjo sveiką, patikimą būdą, bet karinės baisenybės įvarė jiems **skizofreniją.** Taip yra vadinamas proto išklibimas arba "suskilimas."

Skizofrenas įsivaizduoja nebūtus dalykus; pats nežino, ko nori. Vieną sykį vienaip kalba, o kitą sykį visai priešingai ir nesuvaldo savo jautulių.

Katatonija

Bet kai kurie karo veteranai kenčia nuo dar aršesnės skizofrenijos, kuri vadinama **katatonija.** Jos ligoniams sustingsta raumenys, atbunka jausmai ir "užšala" protas.

Katatonikas dažnai tampa nebyliu; praranda gabumą skaityti bei rašyti. Jis nustoja noro kalbėti net su artimiausiais giminėmis. Virsta lyg alsuojančiu strampu, atliekančiu tiktai tuos "akluosius" kūno reikalus.

O šitokių "katatoniškų strampų" suguldyta 20,000 amerikinėse ligoninėse.

KAIP JIE GYDOMI NAUJAIS BŪDAIS

Šią savaitę Washingtone ivyko konferencija gydytojų sąjungos dėl Fizinės ir Protinės Sveikatos Atsteigimo.

Daktaras Paul Roland iš Veteranų Ligoninės Downey, Ill., pranešė konferencijai, kaip jis gydo katatoniškus ligonius. Daro taip:

Paguldo ligonį aukštieninką ant stalo. Švelniai jį masažuoja, o sykiu drąsinančiai kalba, kad tu "tikrai išgysi." Ypatingai brauko, mankština sustingusius veido ir gerklės raumenis. Stengiasi atgaivinti norą kalbėti ir vis pasakoja, jog tai galimas daiktas.

Kada ligonis parodo norą kalbėti, tai gydytojas judina bei virbina ligonio liežuvį. Taip stengiasi atgaivinti užmirštus kalbos raumenų judėjimus.

Jeigu ligonis pradeda žodį kitą ištarti, tuomet daktaras bando sužadint norą rašyti. Ima ligonio ranką ir jąja palengvėle rašo jo vardą. Taip pakartoja daugelį sykių, iki ligonis pradeda jausti, kad norėtų bei galėtų rašyti.

ŽAISLAI

Ligonis taip pat nugabenamas į žaidimų kambarį, kur yra visokių paprastų, vaikiškų žaislų. Ligonis mato, kaip kiti žaidžia. Taigi dažnai ir pats pajunta norą žaisti, manydamas, kad ir jis galėtų taip padaryti.

Iš ligonio giminių sužinoma, kas jam, sveikam būnant, geriausiai patikdavo. Jeigu jis mėgdavo mašineriją, tai rodoma, kaip kiti žaidžia mechaniniais žaislais. Jeigu jis turėdavo pertraukima piešti, tai atvedama kambarin kiti, kurie piešia. Jei ligonis kadaise mėgindavo dainuoti, tai pašaukiama kiti, kad dainuotų, nors ir ožio balsais. "Užšalusion" katatoniško ligonio galvon tad dingteli, kad jis pats galėtų neblogiau padaryti. Tai jis dažnai ir mėgina.

BRAUGIJINIO JAUSMO GAIVINIMAS

Bet ligonis vis dar nejaučia jokio palinkimo draugauti su kitais; jis yra praradęs visokį socialį bendravimo reikalą su žmonėmis.

Ligonis todėl po truputi pratinamas su kitais žaisti ir bent žodi jiems pasakyti.

Toks gydymas yra lėtas dalykas ir reikalauja nepaprastos kantrybės ir žmoniškumo iš daktarų pusės. Gydoma, kaip matome, fiziniais ir dvasiniais (psichiatriniais) būdais. Tai ir gaunama gerų pasekmių. 85 iš kiekvieno šimto tokių karo ligonių, buvusių nebyliais per eilę metų, atgauna gabumą kalbėti, skaityti bei rašyti, kaip patirta Downey, Ill., Veteranų Ligoninėje, gydant 190 buvusių fronto kareivių.

Minimoji daktarų konferencija užgyrė tokį gydymą kaip tinkamiausią. Patarė ir kitose ligoninėse taip gydyti katatoniškus veteranus.

Jeigu bus taip padaryta, tai ne vienam ir lietuviui tėvui bei motinai galės būti džiaugsmo, kad štai jau vėl turi sūnų vieton buvusiojo gyvos mėsos gabalo.

N. M.

Kas yra tie Jehovos Liudytojai?

New Yorkan šią savaitę sugužėjo apie 80,000 vadinamų Jehovos Liudytojų (Jehova Witnesses). Jie posėdžiauja sportų stadione Yankee Stadium. Apie juos plačiai kalba komerciniai laikraščiai ir radijai. Taigi ir lietuviai vieni kitus klausinėja: — Kas gi yra tie Jehovos liudytojai?

Jau gana seniai jie buvo pasirodę tūlose lietuvių kolonijose. Bet lietuviai nejsitėmijo Jehovos vardo, todėl jo "liudytojus" vadino tiktai biblijistais. Mat, liudytojai daugiausiai kalba apie Biblijos pranašavimus.

JŲ VARDAS

Iš kur gi tas jų vardas—Jehovos?

Tai turėtų būti hebrajiškas "viešpaties" pavadinimas. Bet ir patys žydai nežino, kaip tą vardą ištarti. Hebrajiškoje Biblijoje jis pažymėtas tiktai trimis raidėmis—J, H ir V.

Senovės žydai laikė tą vardą baisiai šventu. Buvo leidžiama tiktai šventnamyje jį ištarti. O jeigu kas ne bažnyčioje jį ištardavo, tai turėjo būti nužudytas. Taip ir užmiršta tikrasis jo ištarimas. Tiktai protestantai savo biblijiniuose vertimuose papildė raides J, H ir V, taip kad jiems išeitų Jehova.

Dievas sakęs Moizei: — Mano vardas yra "esu, kas yra." Tatai gi trumpai buvę išreikšta tiktai raidėmis J, H ir V.

PRANAŠAUJA PASAULIO PABAIGĄ 1984 M.

Jehovos Liudytojai karštai tiki biblijiniais posakiais ir yra labai smarkūs pranašauti "svieto pabaigą."

Taip ir dabar jų vadai suvažiavime pranašavo, jog "pasaulio pabaigoje 1984 metais įvyks galingasis Armageddono mūšis" tarp gerųjų ir blogųjų; viskas per tą mūšį būsią iššudyta bei sunaikinta; tuomet gerieji atsikelsią iš mirusių ir amžinai gyvensią rojaus gyvenimu ant žemės, o blogieji būsią amžinai numarinti, bet jiems nebūsią jokių pragaro kančių.

Laikraščių skaitytojai atsimins, kad būriai biblijistų jau ne sykį buvo išėję naktį laukan, pranašaudami, jog tą naktį turės būti svieto pabaiga. Bet, saulei užtekėjus, grįžo namo, taipgi aiškindami pagal Bibliją, kodėl pasaulis šį kartą dar išliko gyvas.

JŲ TIKYBA

Jehovos Liudytojų dabar išleistas lapelis sako:

—Adomas sugriešijo, todėl Jehova jį visai numarino su kūnu ir siela, bet nepasmerkė jokioms pragaro kančioms.

Jie nepripažįsta pragaro. Bet sako, kad ir gyvuliai turi sielas, paduodami tokią ištrauką iš Biblijos:

"Kas atsitinka žmonių sūnums, tai atsitinka ir gyvuliams; kaip vienas miršta, taip ir kitas; taip jie visi turi vieną kvėpavima." Vadinasi, nėra tokio dalyko, kaip sielos nemirtinumas; nėra nei jokių pomirtinių kankynių, sako Jehovos Liudytojai.

Užmiršdami savo tvirtinimą, kad Adomas ir Ieva su kūnu ir siela amžinai mirė, tačiau, "liudytojai" sako, kad jiedu atsikels iš mirusių sykiu su visais geraisiais ir blogaisiais po baisiajam paskutiniam Armageddono mūšiui. Tuomet Kristus antru kartu ateisiąs žemėn, bet tiktai gerieji pasiliksią amžinai gyventi naujajame rojuje.

—Trejybės nėra, — sako Jehovos Liudytojai. — Jėzus yra Jehovos sutvertas, taigi mažesnis už "viešpatį Jehovą."

Pamatinis jų pranašavimas rymo ant šių Mato evangelijos žodžių apie pasaulio pabaigą:

"Tauta sukils prieš tautą... stokuos maisto, ir bus žemės drebėjimų... tuomet jūsų neapkęs visos tautos. O šios gerosios žinios apie (Dievo) karalystę bus apskelbtos visiems žemės gyventojams."

Kas netiki Jehovos Liudytojų pasakojimais, tokius jie vadina "farizėjais ir muitininkais."

Kalbant apie "svietiškus" dalykus, jie uždraudžia atiduoti pagarbą amerikinei vėliavai ar bet kurios kitos šalies vėliavai.

"Jehoviečiai" taip pat atmeta visokias priesaikas ir priešinasi karinei tarnybai; smerkia skiepijimus (čiepijimus).

Skelbia, kad dabartiniame jų suvažiavime dalyvauja delegatai iš visų pasaulio kampų — viso iš 97 tautų.

Suvažiavę 126,387 "liudytojai," bet tiktai apie 80,000 tesutelpa į Yankee Stadiumą New Yorke.

Per karščius apalpo apie 500 liudytojų, bet tapo atgaivinti.

Bent vieną dalyką Jehovos Liudytojai praktiškai atliko. Jie pastatė milžiniškas šėtras paliai East 157-tą gatvę; įrengė tokias virtuves ir valgyklas, kad gerai ir pigiai maitina tūkstančius savo "parapijonų." Už 65 centus duoda mėsos, bulvių, daržovių bei vaisių.

J. C. K.

KODĖL ORAS EINA ŠILTYN

Per paskutines kelias dešimtis metų pastebėta, jog oras palaipsniui eina šiltyn visuose žemės rutulio kampuose. Sykiu oras darosi sausesnis.

Kodėl vyksta tokios atmainos?

Šį klausimą sekamai aiškina dr. Gilbertas N. Plass, Baltimorės Johns Hopkins Universiteto profesorius:

Fabrikai, geležinkelių traukiniai, garlaiviai ir lėktuvai ,vartodami kūrui anglį, naftą bei gazoliną, paleidžia oran daugybę anglies dvideginio (carbon dioxide) dujų. Jeigu pasvertum tas dujas, tai būtų šeši tūkstančiai milijonų tonų per metus. Bet ir pirmesniais metais paleistos dujos žymia dalim pasilieka žemutiniame oro sluoksnyje. Taip metai po metų ir daugėja ore anglies dvideginio dujos.

Tuo būdu dujos sudaro vis storesnį apsiautalą ore aplink žemės kamuolį.

Dvideginio dujų sluoksnis perleidžia saulės spindulius iki žemės paviršiui, bet prilaiko spindulius nuo "išgaravimo" atgal į dausas.

Tos dujos veikia panašiai, kaip stiklinis stogas šiltnamyje, kur po stiklais auginama daržovės bei gėlės. Per stiklą sueina karštieji saulės spinduliai, bet stiklas trukdo jiems ištrūkti atgal erdvėn.

Dabar fabrikai, traukiniai, ir kt. paskleidžia tiek minimų dujų, kad per 100 metų padaro orą pusantro laipsnio šiltesnį. Bet dujos kuopiasi, taip kad 2080 metais jų kiekis būtų jau antra tiek didesnis, negu dabar. Taigi oras galėtų pašiltėti trimis iki keturių laipsnių.

O kuomet oras arti žemės eina šiltyn, tai labiau šildo ir ištisus debesis. Mažėja šilumos laipsnio skirtumas tarp apatinės debesų dalies ir vėsesnės viršutinės dalies. Be to, dujos trukdo šilumos išgaravimą iš viršutinės debesų dalies į dausas, kas šaldytų ypač viršutines debesų dalis.

Jeigu viršutinė debesų dalis būna žymiai šaltesnė už apatinę, tai sparčiai keičiasi oro srovės pačiuose debesyse; tuomet susidaro daugiau lietaus bei sniego.

Vadinasi, anglies dvideginio dujos, apsiausdamos debesius, trukdo sniegą ir lietų.

Taip dėstė prof. Plass, neseniai kalbėdamas Amerikos Geologų Sąjungos susirinkime Washingtone.

N. M.

Leona Naughton, 18 metų gražuolė, viena iš kontestančių Washingtone, D. C. Ji tikisi laimėti "Miss Washington" titulą. Prieš stosiant į kontestą, ji pasivilgo kojas šaltame prūdo vandenyje.

IŠ ISTORIJOS

Rašo D. M. Šolomskas

100 METŲ, KAI AMERIKIEČIAI SUSIPAŽINO SU JAPONAIS

Pažintis, atstačius kanuoles

1853 metais liepos 14 dieną įvyko pirmoji pažintis tarpe Amerikos karo laivyno žmonių ir Japonijos. Tai buvo pažintis, kada Amerikos karo laivai, atstatę kanuoles ir grūmodami bombarduoti Japonijos miestus, privertė ją pradėti su amerikiečiais prekybos derybas. Amerikiečiams vadovavo karo laivyno komandierius Matthew Calbraith Perry. Jo žygis žinomas kaipo "atidarymas durų į Japoniją."

Japonijos karaliai, patyrę, kad europiečiai veržiasi į Kiniją, Korėją bei kitas Azijos šalis ir atima vietos žmonėms laisvę, uždarė duris visiems "svečiams." Tiesa, Japonija negalėjo visai uždaryti durų Rusijai, nes pastaroji buvo galinga; "baltasis caras"—kaip daugelis Azijoje vadino Rusijos carą — galėjo po prievarta įsiveržti į Japoniją, bet rusai nedaug kreipė atydos į Japoniją — "salų karalystę." Retkartėmis jų žvejų, prekybos arba karo laivai užsukdavo į Japoniją.

Iš kitų svetimtaučių tik holandai turėjo Japonijoje privilegijų, ir jų prekybos laivai kai kada aplankydavo Japoniją. Japonijoje net kitų tautų kalbas ignoravo, apart holandų. Ir taip tas Japonijos užsidarymas tęsėsi per virš 200 metų.

Viduryje pereito šimtmečio sustiprėjo Jungtinės Valstijos. Pradėjo plėstis jų industrija, atsirado reikalas išvežimui tavorų į kitas šalis ir ieškojimas pigių žaliadaikčių.

Jungtinių Valstijų prezidentas Millard Fillmore įgaliojo Azijos vandenyse karo laivyno komandierių M. C. Perry, kad jis plauktų į Japoniją, nuvežtų Japonijos imperatoriui prezidento laišką, kuriame buvo siūloma padaryti tarpe Jungtinių Valstijų ir Japonijos prekybos sutartį. Prezidentas, žinodamas, kad Japonija nenori turėti reikalo su kitataučiais, įgaliojo laivyno komandierių Perry naudoti tam reikalui visas priemones. Tik, sakoma, ginklus patarė naudoti "tik savęs apsigynimui." Bet buvo suprasta, kad "apsigynimas" galį būti neišvengiamas, nes japonai neprašytus "svečius" areštuodavo ir įmesdavo į kalėjimą. Jie net nelaimių ištiktus jūroje jūreivius, kurie pasiekdavo Japoniją, ir tai piktai pasitikdavo.

1853 metais liepos 14 dieną, po kelių dienų plaukiojimo Japonijos pakraščiais, laivyno komandierius Perry įplaukė į Tokio-Yokohama Užlają, priartėjo prie Kurihama miestelio. Perry turėjo keturis karinius laivus. Du laivai buvo žėgliniai, o "Mississippi" ir "Susquehanna" jau garu varomi. Abu gariniai laivai buvo po 260 pėdų ilgio, turėjo po šešias kanuoles su 8 colių pločio gerklėmis. Panašiai buvo ginkluoti ir žėgliniai.

Japonija buvo atsilikusi šalis. Ji neturėjo didelių fabrikų nei laivų, visai neturėjo garinių laivų.

Atplaukę Amerikos karo laivai, — nukreipę galingas kanuoles į krantą, pūsdami dūmų debesius, — padarė baisų įspūdį Japonams. Japonų piešėjas nupiešė amerikiečių garlaivį kaipo pabaisą, iš po kurio veržiasi ir putoja baisios bangos (mat, garas suko laivo šonuose varomuosius ratus); kanuolės atstatytos, kaipo kokios pekliškos gerklės.

Komandierius Perry paruošė karo laivus bile momentui atidengti baisią ugnį, o patsai su 300 jūreivių ant penkiolikos valčių, priešakyj su orkestru, susidedančiu iš 40 triūbų, išlipo į krantą prie Kurihamos. Pradžioje japonai visi išbėgiojo, bet vėliau atsirado jų valdžios žmonės su perkalbėtojais, mokančiais holandų kalbos, kurie priartėjo prie "svečių" ir stengėsi sužinoti apsilankymo tikslą. Amerikiečiai sauszemyje ir ant laivų buvo pasirengę užpuolimui. Japonai traukė iš artimesnių miestų savo karines jėgas.

Komandierius Perry pasakė japonams, kad jis turi nuo Amerikos prezidento laišką ir dovaną Japonijos imperatoriui ir atiduos tik į imperatoriaus rankas. Japonai tokį reikalavimą skaitė įžeidimu, nes, pagal jų isitikinjmą, joki svetimtaučiai negalį kalbėtis su pačiu imperatoriumi. Po kelių dienų derybų buvo sutikta, kad laiška priims tūlas Japonijos karaliaus giminaitis. Tam reikalui buvo paruoštas specialis šėtras, kur Perry ir perdavė prezidento laišką specialėje dėžutėje, auksu ir brangakmeniais dabintoje, kurios pagaminimas atsiėjo virš $1,000.

Perry, perduodamas laišką, pasakė, kad ateinančiais metais jis sugrįš į Japoniją, kad gauti imperatoriaus atsakymą.

Grįžo galingas ir su dovanomis

1854 metais, kovo 8 dieną, komandierius Perry atplaukė atgal į Japoniją gauti imperatoriaus atsakymą. Dabar jis jau atvyko ne su keturiais laivais, bet turėjo net devynis, ir žinodamas, kad į atsilikusius žmones veikia dovanos, tai ir jų atsigabeno.

Tarpe dovanų jis atvežė telefono prietaisus, kelis laikrodžius, įvairių šautuvų ir revolverių, kelias knygas, jų tarpe Websterio žodyną, mažiuka traukinio garvežiuką ir 370 pėdų ilgio saurų bėgių. Tas garvežiukas padarė didelio įspūdžio japonams, kad "geležinis arklys" gali bėgti apie 20 mylių į valandą. Jie važinėjosi ir gėrėjosi. Tada Japonijoje dar nebuvo traukiniu, tik po 20 metų buvo nutiestas pirmasis gelžkelis 18-kos mylių ilgio tarpe Tokio ir Yokohama miestų. Suprantama, nepamiršo ponas Perry ir svaigalų, kurių jis atgabeno virš 100 galionų degtinės.

Taigi vėl nukreiptomis kanuolėmis nuo laivu į Japonijos krantą, tuštinant degtinės bonkas ir dovanojant visokius "prezentus," buvo išreikalauta iš Japonijos pasirašyti prekybos sutartį su Amerika.

Pati sutartis ne kažin kiek biznio siūlė, bet Japonija sutiko, kad Amerikos laivai gali atplaukti į dvi jos prieplaukas, būtent, Shimodą, apie 80 mylių į pietus nuo Tokio, ir Hokkaidą. Taip buvo "atidarytos durys į Japoniją," padaryta pirmoji prekybos sutartis.

Kodėl Amerika skubinosi į Japoniją?

Bendrai istorijoje sakoma, kad prekybos gerovė to

(Tąsa 4-tam pusl.)

Didžiosios permainos

Prieš metus laiko trijų brolišku respublikų—Baltarusijos TSR Vydžių rajono V. M. Molotovo vardo, Latvijos TSR Grivos rajono J. M. Sverdlovo vardo ir Lietuvos TSR Dūkšto rajono Adomo Mickevičiaus vardo kolūkiai pradėjo tarpkolūkinės hidroelektrinės "Tautų draugystė" statybą prie Drūkšių ežero. Tarpkolūkinės hidroelektrinės statyba iš esmės jau baigta. Artimiausiu metu ji bus paleista į darbą ir pradės tiekti elektros energiją dvylikai trijų brolišku respublikų kolūkių.

Žemiau spausdinama medžiaga apie hidroelektrinės statybininkų laimėjimus paimta iš Lietuvos spaudos.

DŪKŠTAS, Lietuva. — Senajam Beinoriui septyniasdešimt septyneri metai. Raukšlėmis ir raukšlelėmis išvagotas jo veidas; baltutėliai plaukai. Sėdi jis apsikrovęs pavalkais ir darbuojasi tai yla, tai peiliu. Neramus jis žmogus. Sūnus liepė jam nekišti pirštų prie darbo, ramiai leisti senatvę, bet kas gi matė, kad senasis Beinoris sėdėtų rankas susidėjęs? Ne, šitai nebus! Kolūkio pirmininkas Ivanovas leido jam taisyti kolūkio pavalkus, ir jis ėmėsi darbo.

Jis pamažu pakilęs prieina prie lango. Lauke lyja. Nors lietus pradėjo pliaupti nuo ankstyvo ryto, bet balų nėra. Perdžiūvusi žemė godžiai ryja šilto lietučio lašus.

—Auksinis lietus, — prabilo Beinoris, — tūkstančius pūdų duonelės papildomai šis lietus atneš į kolūkio aruodus. — Jis valandėlę stovi žiūrėdamas pro langą, paskum grįžta į savo vietą ir tyliu, vienodu balsu tęsia pasakojimą:

— Taigi... Ežeras, ant kurio dabar stovi "Tautų draugystės" hidroelektrinė, anksčiau priklausė baronui. Iš kur jis buvo atsibastęs į mūsų kraštą, — nežinia. Prie ponų valdžios daug visokių svetimšalių perėjūnų atvažiuodavo iš mūsų darbo žmogaus prakaito pinigėlių, turto kalti... Tas pats baronas turėjo ir savo malūną, į kurį valstiečiai suvažiuodavo už dešimčių kilometrų. Nieko nepadarysi, kito malūno aplink nebuvo. O baronui tai buvo į naudą. Už sumalimą visą dešimtadalį grūdų nuplėšdavo. Sakytum, kad derliai mūsiškiai būtų gausūs, tai jau bala jo nematė su tuo dešimtadaliu, bet gi derliai buvo tokie, kad net graudu darėsi į juos bežiūrint. Ašaros — ne derlius. Ir ant tų pačių ašarų dar buvo begalės ryklių...

— Tai tokios tokelės... Tikriausiai taip ir tektų numirt šviesesnės dienos nemačius, jei ne tarybos... Rodos tik keli metai praėjo, o gyvenimas kitas pasidarė.

Žinia, kad žemdirbiui svarbiausia — grūdas. O pernai metais derlius išaugo toks, kokio aš kaip gyvas neatsimenu mūsų žemėse. Va, Svedinsko brigada po aštuoniolika centnerių rugių gavo iš hektaro. O gavome už tai, kad dirvą traktoriais įdirbome. Kiti dar bandė burbėti, girdi, brangiai kainuoja traktoriaus darbas, bet paskaičiavom, ir pasirodė, kad traktorius puikiai apsimoka. Beinoris patylėjo, o paskui nusijuokė:

—Ech, na ir pasitaiko juoko su tomis mašinomis... Va, šiemet pavasarį mes, grupė senių, smarkiai apsijuokėme ant viso kolūkio. Mat, nelabasis kažkuriam pakišo mintį, kad, girdi, mašinomis sėti grūdai žemės paviršiuje lieka. Tai paėmėme, atmatavome kvadratinį metrą žemės, ir griebėmės skaičiuoti. Kur sėta rankomis, tai vienam metre kelias dešimtis grūdų žemės paviršiuje radome, o kur buvo sėta mašina, tai taip ir neradome nė vieno grūdelio... Juokėsi iš mūsų, bet ir dovanojo, visi juk žino, kad amželį tamsoje pragyvenome, mašinų darbo nematėme.

O dabar tai tokie dalykai pas mus prasidėjo, kad ne tik mes, seniai, bet ir jaunikliai niekad nematė. Lietuviai, baltarusiai, latviai ir rusai visi kaip tikri broliai širdis širdin gyvena, kartu savo gyvenimą puošia. Kunigai ir ponai mus kiršindavo, vienus prieš kitus siundė, bet nesuleido ta biauri sėkla šaknų į paprastų žmonių širdis. Mūsų draugystė didelę jėgą turi. Vienas kolūkis nė galvot negalėtų apie tokios hidroelektrinės statybą, kokią mes dabar varome. Nors sutelkėm jėgas ir latviai, ir lietuviai, ir baltarusiai, bet ir čia neapsiėjome be vyresnio brolio — rusų tautos paramos. Aną dieną kalbėjau su mūsų kolūkio pirmininku Ivanovu. Jis pasakojo, jog aštuoniasdešimt trys fabrikai iš viso krašto siuntė įrengimus ir prietaisus mūsų hidroelektrinei. Smarkiai mums padėjo broliai rusai, — smarkiai, — senasis Beinoris valandėlei nutilo ir atsistojęs pridūrė: — Ką jūs čia, vyrai, klausotės senio šnekų. Keliaukit ir patys pamatysit tas permainas mūsų žemėje.

Iš tiesų. Didžiulės permainos ryškiai pastebimos kiekvienam žingsnyje. Tiesūs, aukšti, dar visiškai baltutėliai stulpai įvairiomis kryptimis bėga lygiomis linijomis. Daug tūkstančių jų prismaigstyta. Jų viršūnėmis bėga elektros laidai. Kartas nuo karto sutinkame aukštokai nuo žemės pakeltus, tarp dviejų stiprių stulpų įtvirtintus transformatorius. Kartais pastebime ir vienišą stulpą, nuo kurio elektros laidams kelio toliau nėra: čia bus irengti dengti kūlimo grendymai, ir nuimtas derlius keliaus iš laukų tiesiog čionai. Elektros laidai nutysę ir į naujutėles karvides. Kolūkiečiai diena iš dienos nekantraudami laukia iš Vilniaus atsiunčiant automatinių girdyklų, elektrinių melžimo aparatų, pompų, kad galėtų viską sutvarkyti ir nuo elektrinės paleidimo pirmosios dienos įkinkyti elektrą darban. Bet kažkodėl draugai iš Lietuvos žemės ūkio tiekimo neskuba...

Keliukas vingiuoja ir iškopia į vieškelį, kuris bėga tiesiog į brolišką ją Baltarusijos respubliką, prie Drūkšių ežero pakrančių. Nors pati hidroelektrinė dar toli, bet jau čia jos buvimas ryškus. Dešinėje pusėje tyvuliuoja Apyvardos ežeras. Viename jo šone supiltas nedidelis pylimas, kuris iš ežero ištekančio upokšnio vandenį nukreipia kita linkme. Ežero pakraštyje boluoja gražus beržynėlis. Vietiniai gyventojai šį beržynėlį saugo ir myli. Tai yra istorinė vietovė. Čia buvo paskutiniojoji šauniosios lietuvių tautos dukros Marytės Melnikaitės kovos vieta su fašistiniais vokiškaisiais okupantais. Tai šitame beržynėlyje ji parodė nemirštamą patriotizmo ir meilės savajai Tėvynei pavyzdį. Marytė Melnikaitė mirė didvyriška mirtimi, bet gyvena idėjos ir darbai, už kuriuos ji atidavė savo žydinčią jaunystę. Ir šiandien, matant kaip diena iš dienos buvęs užkampis virsta kultūringu, žydinčiu, kaskart jaunėjančiu kraštu, nenorom krūtinę užplūsta begalinis dėkingumo jausmas tiems, kurie savo gyvybės kaina atvėrė kraštui kelią į šią šviesią, nuostabiai puikią dabartį...

Ant kalnelio išnyra Baltarusijos respublikos vietovė. — Drisvetai, o šalia jos vėjuje plakasi raudonos vėliavos, puošiančios aukštai į viršų pakilusios hidroelektrinės "Tautų draugystė" pastatą.

Temsta. Pylimą ir elektrinės pastatą apjuosia virtinės žėrinčių elektros lempučių. Praeis dar savaitė-kita, ir tokios pas žėrinčios lemputės užsižiebs kelių brolišku respublikų kolūkiuose... Tolumoje pasigirsta dainos žodžiai. Jie vakaro tyloje aiškiai plaukia viršum snaudžiančio ežero, viršum gausiu derliumi liūliuojančių laukų ir pasakoja apie didelę paprasto žmogaus laimę, apie milžiniškas permainas žemėje, apie tvirtą, tartum granitas, tarybinių tautų draugystę.

J. Požėra, J. Astikis

BROCKTON, MASS.

Reiškiame užuojautą TOMUI BARTKUI ir dukterims dėl mirties

Domicelės Bartkienės

Marijona Tamulevičienė	G. Šimaitis
Bette Tamulevičiutė	W. Kelley
Vincas ir Albina Miknis	R. Stripinienė
F. ir K. Čereškai	A. Chesnut
P. ir M. Baronai	T. Kaminskienė
F. ir M. Markevičiai	I. Gloděnienė
A. ir M. Walentukevičiai	K. Butkienė
J. ir M. Gutauskai	J. Stigienė
Ap. Sinkevičienė	J. Mineikis
G. Yanusevičia	F. Kaulakis
M. Potsienė	M. Benevičienė
K. Merkelienė	
P. Abišala	F. Saulėnas
W. Yuodeikis	K. Sireikienė

Užrašykit Laisvę Savo Draugui.

MONTREAL, CANADA

Miesto darbininkai tariasi su valdyba

Trijų municipalinių darbininkų unijų atstovai pereitą savaitę turėjo pasitarimą su miesto tarybos valdyba, sąryšyj jų algų ir kitų darbo sąlygų pagerinimo. Arti metai laiko atgal unijos reikalavo, kad miestas pakeltų algas. Nesusitarus geruoju, dalykas buvo pavesta išspręsti betarpinei (arbitration) komisijai. Komisija atmetė veik visus miesto darbininkų reikalavimus. Tuo metu darbininkai išreiškė didelį nepasitenkinimą tokiuo komisijos sprendimu. Dabar, atšalus dalykui, unijos, matomai, bando tartis iš naujo. Tuo tarpu nepranešta, koks tikslas šio susitikimo buvo ir kokie rezultatai tuo pasiekta.

Trys unijos atstovauja baltakalnierius miesto darbininkus, policininkus ir ugniagesius.

—o—

Biznio, vandens taksų mokėjimo sąrašas paruoštas

Montrealo miesto taksų mokėjimo iždinis sąrašas 1953-54 m. jau paruoštas ir jis parodo, kad bėgyje šių metų bus apie 300,000 vandens taksų mokėtojų ir apie 40,000 biznio taksų mokėtojų.

Sąrašas taipgi parodo rendų vertybę, kuriomis vadovaujantis 8 procentai mokama vandens ir biznio taksais. Šis sąrašas neturi būti sumaišytas su nekilnojamo turto sąrašu, kuris daromas kas trys metai. Už vandens ir biznio taksus šiais metais daugiau surinkta pinigų, nes nuo gegužės pirmos daugeliu atžvilgių rendos buvo pakeltos.

Miesto pareigūnai sako, kad ant naujų rendų dėl pakeltų taksų galima apeliuoti iki šių metų rugpiūčio 1 d.

—o—

Spėlioja, kad TB ligos neužilgo sumažės

Šią vasarą čia atsibuvo Kanados Tuberkuliozinės Sąjungos konvencija. Joje sąjungos valdybos sekretorius, Dr. G. J. Wherrett, iš Ottavos, kalbėdamas, tarp kitko, savo raporte pabrėžė, kad sąjungos per eilę metų vestas tuberkuliozo ligų tyrimas pasiekė iki to laipsnio, jog neužilgo bus visiškai ši liga sumažinta. Jis, tiesa, pastebėjo, kad "sergančiųjų džiovos liga atrasta daugiau, bet mirtys jau ir dabar žymiai sumažėjusios". Jis sako, kad "pakilimas sergančiųjų skaičiaus nereiškia ligos prasiplėtimo. Tai tik parodo, kad medicinos mokslui pažengus pirmyn, greičiau ir lengviau liga surandama."

Jis pažymėjo, kad Kvebeko provincijoje mirtingumas nuo džiovos ligų ypatingai žymiai sumažėjęs. Pavyzdin, 1940 m. šioje provincijoje iš 100,000 mirė 76.3, o pereitais metais mirė tik 25.3. Kitais žodžiais sakant, per 12 metų mirtingumas sumažėjo trim kartais.

O visiik reikia pridėti, kad ir tai galėtų dar greičiau šitą žmonių nelaimę — džiovos ligą — sumažinti, jei valdžia daugiau finansuotų mokslo įstaigas. Dėja, taip nėra. Valdžia geriau rūpinasi daugiau ginklų pagaminti žmonių žudymui, o ne įrankių pagydymui.

—o—

Shower parė

Ida Doveikytė (Stasio ir Uršulės Doveikų dukrelė) ruošiasi eiti į "stoną moterystės." Kad pagerbti ją prieš vedybas, jos tetutės Kristinos Liokaitienės iniciatyva, liepos 16 d. buvo surengta "shower parė."

Dalyvaujant gražiam būriui jos pažistamųjų, būsimajai jaunajai buvo pareikšta daug gražių linkėjimų ir įteikta nuo dalyvių atatinkamų dovanų. Idos vestuvės įvyks netolimoje ateityje.

—o—

Gimė

Mr. ir Mrs. R. Haywood (Danutė Juraitytė), liepos 14 d., Herbert Memorial ligoninėje, susilaukė sveiko ir gražaus sūnelio. Motina ir naujagimis jaučiasi gerai.

—o—

Serga

Petras Jurgutis, iš Tetraultville, yra susirgęs. Taipgi serga Barbora Jarmalevičienė. Kaip vienas, taip kitas ligoniai, rodosi, gydosi namuose.

—o—

Mirė

Liepos 12 d. mirė Veronika Kmieliauskienė (Stabinskaitė), sulaukusi 54 m. amž. Iš Lietuvos buvo kilusi, Stabinčiznos k., Seinų parapijos. I Kanadą atvyko 1929.

Velionė paliko nuliūdime vyrą A. Kmieliauską ir sūnų Valių, taipgi sesutę Čikagoje. Palaidota Cote des Neiges kapinėse. **J.—**

Jei Tamsta dar neprenumeruoji dienraštį Laisvę, tai tuojau užsisakykite. Jis kasdieną atneš jums į namus svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

IŠ ISTORIJOS

(Tąsa iš trečio pusl.)

reikalavo. Ir dėl to reikėjo priversti Japoniją "atidaryti duris," liautis buvus užsidariusiai. Bet tuo reikalu ir rašytojas Ferdinand Kuhn, "The National Geographic Magazine," jį liepos mėnesi šiemet nesutinka. Jis sako, kad Rusija ir Anglija būtų jau privertusios Japoniją atidaryti duris.

Jis rašo, kad Amerikoje tie elementai, kurie siekė ekspansijos (išsiplėtimo), žiūrėjo į Japoniją, kaipo atsilikusią, būsimą galingesnių šalių koloniją ir bijojo, kad ji nepatektų į Rusijos rankas. Jis cituoja laivyno komandierių M. C. Perry, kuris raportavo Kongresui, kad jeigu Rusija paims Japonijos salas, kur yra neužšalamos priešplaukos ir daug žaliosios medžiagos, tai "Rusija pilnai valdys visą šiaurinį Ramųjį Vandenyną."

Matote, tais laikais Rusijai priklausė Alaska ir salos Kanados pakraščiu net iki Kalifornijos. Todėl M. C. Perry ir jo vienminčiai veržėsi į Japoniją, kad jie ten pirmiau įsigalėtų, negu tai padarys caristinė Rusija.

CLEVELAND, OHIO

SPAUDOS PIKNIKAS

Įvyks Sekmadienį

Rugpiūčio (August) 2 d.

RUBOS ŪKYJE

prie kelio 422

5-kios Vertingos Dovanos Prie Įžangos Tikieto

AUKA 25 CENTAI **GERA MUZIKA ŠOKIAMS**

Rengia LLD 22-ra kuopa ir LLD 51-ma kuopa

Visus lietuvius kviečiame iš visų apielinkių, iš artimų ir tolimesnių kolonijų, dalyvauti piknike.

Piknikui vieta graži ir paranki privažiuoti. O komitetas, kuris susideda daugiausia iš moterų, rengiasi visus svečius ir viešnias gražiai priimti ir pavaišinti skaniais valgiais.

P. S.: Važiuojant iš Clevelando automobiliais, privažiavus Wellshfield, Ohio, dar pavažiuot 2 ir pusę mylias ir rasite pikniko vietą.

Rengimą Komitetas.

SO. BOSTON, MASS,

L.D.S. 62-ros kuopos, A.L.D.L.D. 2-ros kuopos ir Moterų Skyriaus

PIKNIKAS

Įvyks Sekmadienį

Liepos (July) 26 d.

Lietuvių Tautiškam Pušyne

Keswick Road, Montello, Mass.

Visus kviečiame atvykti ir iš kitų kolonijų. South Bostonas nesuvils, paganėdins viskuo visus.

Rengėjai.

M. ILJINAS

Gamtos nugalėjimas

(Tąsa)

Iš plūgų tarpo dirbti atėjo ne lengvas arklinis plūgas, kurį be ypatingo vargo galima užsiversti ant nugaros, o milžiniškas penkių korpusų plūgas, septynių metrų ilgio ir tonos svorio. Tokios mašinos be stipraus traktoriaus nepajudinsi iš vietos.

Atėjo ir kitos galingos mašinos: buldozeriai ir skereperiai — tvenkiniams kasti ir užtvankoms statyti; krūmų piaunamosios mašinos — praėjimą trukdantiems krūmams iš pat šaknų nupiauti. Atėjo kultivatoriai — piktžolių naikintojai.

O visų priekyje traukė kelių tiestuvai — greideriai. Priešais juos buvo neįžengiama vieta, o užpakalyje jų likdavo kelias.

Iš kurgi gavo kolūkiečiai šią dardančią, judančią, dirbančią geležies masę?

Visa tai pasiuntė valstybė, kuri miškų juostoms sodinti ir sėti įsteigė medžių apsaugos stotis.

Kiekviena stotis padeda ne vienam, o dešimtims ir net šimtams kolūkių. Kartais laukai, kuriuos reikia aptverti miškų juostomis, yra už 80—100 kilometrų nuo centrinės sodybos. Tenka kalbėtis su brigadomis per radiją, tarsi su į kelionę išplaukusiais laivais.

Mašina paskui mašiną atvažiuoja ir vykdo žmonių jai pavestą uždavinį. O paskiausiai pasirodo tos, kurios gavo uždavinį sodinti suartoje dirvoje mišką.

Stebėdamiesi žiūri kolūkiečių vaikai į milžinišką vikšrinį traktorių, velkantį paskui save ištisą traukinį — septynias miškų sodinamąsias mašinas: keturias pirmoje eilėje ir tris — antroje.

Kiekvienoje mašinoje sėdi du žmonės — du sodintojai. Mašina varo noragu vagą, o sodintojai leidžia į vagą sėjinukus. Tai vienintėlis darbas, kurį čia tenka dirbti rankomis. Visa kita baigia daryti mašina: ji užberia šaknis žemėmis, suspaudžia žemę voleliais ir išlygina ją rėžtėmis akėčiomis.

Užpakalyje tokio traukinio pasilieka ilgas žalias pėdsakas iš septynių eilių mažyčių medelių. Po kokios valandos tuščioje vietoje nelyginant iš po žemės išauga 2—3 kilometrų ilgio miškų juostą.

Tenai, kur neužtenka miško sodinamųjų mašinų arba kur jos negali įeiti— stačiuose šlaituose, griovose ir lenkėse, — tenka dirbti rankomis.

Išilgai kiekvienos vagos eina du sodintojai. Vienas rankoje turi kastuvą, kitas — sodintuvą ,dėžę su sėjinukais.

Štai pirmasis iškasė duobę. Antrasis paėmė sėjinuką, papurtė jį, kad išlygintų šaknis, ir įleido į duobę. Dabar belieka tik užberti šaknis žeme ir suminti ją aplink kojomis.

Mažąjį medelį, išdygusį toli nuo čia medelyne, galima pasveikinti su įkurtuvėmis. Jis pasidarys nuo šiol stepių gyventoju. Ateis laikas, ir jis savo krūtine atrems sausvėjo puolimą.

Medeliai pasodinti. Darbas pabaigtas, galima keliauti į namus.

Kolūkiečiai sėdasi į sunkvežimius važiuoti namo. Bet jie nerimsta, tarsi stepėje būtų palikę mažus vaikus. Daug dar reikės su tais vaikais pavargti, kol jie sustiprės.

Jeigu jie bus palikti be priežiūros ir jais nebus rūpinamasi, juos nustelbs stepių žolė, jie kęs troškulį ir alkį.

Pasodinus, dirva suspaudžiama mašinų ratais, žmonių kojomis. Užėjus lietui, viršutinė plutelė pasidarys dar tankesnė. Vandeniui ir orui sunku bus prieiti prie sėjinukų šaknų. Vadinasi, teks purenti dirvą, ardyti plutelę.

Sėjinukų priešai — kupstinė viksva, varputis ir kitos piktžolės — atiminės iš jų drėgmę, užstos joms saulės šviesą. Vadinas, reikės ištraukyti, išrauti, iškirsti piktžoles tarpeliuose ir eilėse visokiais būdais: kultivatoriais, kauptukais ir tiesiog rankomis. Ir tai daryti ne kartą ir ne du, o daug kartų, ypač pirmaisiais metais, kol medeliai dar yra maži ir bejėgiai, kol jie dar nėra suspėję kaip reikiant įleisti šaknų naujoje dirvoje.

Sakoma, viščiukai skaičiuojami rudenį. O medžius juostoje reikia skaičiuoti tada, kai jie jau suglaudė vainikus ir gali patys, be pašalinės pagalbos apsiginti.

Bet juk kolūkiečiai turi dar ir kitų reikalų, o ne vien tik rūpintis mišku. Kaipgi jie suspėja?

Čia jiems vėl padeda laukų apsaugos stotis.

Į kolūkį atvyksta traktorius, vilkdamas paskui save iš karto keturis kultivatorius. Praeidami plačiu tarpueiliu, jie purena dirvą ir naikina piktžoles. Tada kauptuku ir rankomis belieka tik išrauti žoles aplink kiekvieną sodinuką.

Sėjant lizdiniu būdu, miškų juostą pareikalaus iš žmonių žymiai mažiau darbo ir rūpesčių; juk čia ne mechaninė įrankių jėga, o pati gamta gins juostą nuo piktžolių.

Visų daugiausia darbo teks įdėti iš pradžių — gilėms pasėti. Bet ir čia sugalvotos mašinos, kurios palengvina sėjikų darbą.

Mūsų išradėjams pavyko sukonstruktuoti sėjamąją, kuri pati išsėja giles kartu su mikorizine žeme ir pati užberia jas žeme volelių pagalba. Kartu su medžių sėklomis ji sėja kviečių arba kitos žemės ūkio kultūros, kuri turės ginti jaunučius medelius nuo piktžolių, sėklas.

Su ta mašina vienas darbininkas galės padaryti tokį darbą, kuriam atlikti rankomis reikėtų trisdešimt žmonių. Pasirodė jau ir kitos miško sėjamosios mašinos, kurios taip pat žymiai paspartina medžių sėjimą lizdiniu būdu.

DARBO PAMĖGIMAS

Ar viską aš jau papasakojau apie miško sėjimą ir sodinimą?

Ne, svarbiausio dalyko aš dar nepapasakojau.

Žinoma, miškui sėti ir sodinti reikia sėklų, sėjinukų, mašinų. Bet yra dar šis tas, be ko darbas nevyktų arba vyktų nesklandžiai.

Aš kalbu dabar apie tai, kas vadinama įsitraukimu į darbą, jo pamėgimu.

Be meilės vaikams neišauginsi gerų, sveikų vaikų. Be meilės miškui neišauginsi miško.

Ar yra mūsų stepių krašte žmonių, mylinčių mišką, pasiryžusių rūpintis kiekvienu ąžuoliuku, kuris ką tik išskleidžia pirmuosius du lapelius?

Tokių žmonių pas mus yra daug ne tik stepių girininkijose ir bandomuosiuose sklypuose dirbančiųjų miškininkų tarpe, bet ir kolūkiečių, jau nebe pirmi metai kovojančiųjų su sausra, tarpe.

Aš prisimenu čia du senelius.

Vienas — Jakovas Nikitičius Tyščenko — dirba Saratovo srities Balakovo rajone, Kuibyševo vardo kolūkyje.

Antrasis vardu Safaras Ali Rustamovas. Jis gyvena Azerbaidžane, Astaros rajone, Pensaro kaime.

Ir Pavolgio stepės, kur prieš keturiasdešimt metų persikėlė Tyščenko, ir pietinė Kaspijos pakrantė — Safaro Ali Rustamovo tėviškė — yra sausvėjų kelyje.

Abu seneliai — kiekvienas savo ūkyje — jau seniai savo pačių iniciatyva ėmėsi sodinti miškų juostas, norėdami apginti nuo sausvėjų kolūkių sodus ir dirvas.

Septyniasdešimt metų amžiaus Jakovas Nikitičius Tyščenko rašo dienoraštį, kurį vadina savo "gyvenimo knyga".

Aš pažinojau senelių, kurie kasmet įrašinėdavo antrojoje viršelio pusėje arba kokios nors senos knygos paraštėse šeimos kronikos įvykius: anūkų ir proanūkių vardus, gimimų, vestuvių, laidotuvių datas.

Bet Jakovo Nikitičiaus Tyščenkos "gyvenimo knygoje" yra kitokie įrašai. Senelis įrašo į ją savo gamtos stebėjimų, savo darbo patyrimo rezultatus.

Šioje knygoje, pavyzdžiui, galima paskaityti, kad anksčiau, kai stepėje buvo kasami šuliniai, vanduo būdavo už keturių sieksnių. O įrengus tvenkinį, vanduo žemėje pakildavo tiek, kad užliedavo bulves rūsiuose. Ir Tyščenko padaro iš to stebėjimo tokią pat išvadą, kokią padarytų specialistas geologas: įrengiant tvenkinius, galima tvarkyti podirvio vandens judėjimą — priartinti vandens lygį prie augalų šaknų.

Senelis Tyščenko išgyveno stepėje beveik keturiasdešimt metų, iš kurių dešimt metų buvo nederlingi. Ir jam paaiškėjo, kad sausrai nugalėti reikia pirmų pirmiausia pažaboti sausvėjus, apsaugoti nuo jų laukus miško juostomis.. Anot jo žodžių, jis tai supratęs "ir iš mokslo ir iš gyvenimo stebėjimų".

(Bus daugiau)

CHICAGOS ŽINIOS

Karavanas sutikimui Katherine Hyndman

Katherine Hyndman yra įkalinta Crown Point, Ind., kalėjime apie 10 mėnesių. Ji tenai patalpinta nuo spalio 7 d.

Hyndman įkalinta įsaku Generalio Prokuroro, vaduojantis Walter-McCarran aktu. Ji yra žmona Gary plieno darbininko, kuri visą savo gyvenimą pašventė dėl darbo žmonių gerovės ir progresyvio darbininkų judėjimo.

Katherine Hyndman atvyko šion šalin 39 metai atgal, būdama 6 metų amžiaus. Ji buvo areštuota įsaku Justicijos Departmento remiantis 'patikimom žiniom', kad ji veikė ir dalino lapelius 1950 m. už sulaikymą karo Korėjoje.

Moterų Komitetas Paliuosavimui Katherine Hyndman, atsišaukia į visus laisvę ginančius piliečius ir pilietes, dalyvauti jos pasitikime liepos 29 d., kuomet manoma ji bus paliuosuota. Komitetas savo atsišaukime sako:

—Kad užtikrinus laisvę Katherine Hyndman ir apsaugojus savo, Komitetas ragina visus siųsti telegramas Generaliam Prokurorui Herbert Brownell, Jr. į Washingtoną, raginant jį įsakyti paliuosuoti Mrs. Hyndman tuojaus ant užstato. Taipgi sako parašykite laiškučius pačiai Mrs. Hyndman į kalėjimą.

Moterų Komitetas Paliuosavimui Mrs. Hyndman ragina visus dalyvauti Laisvės Karavane, kuris išeis liepos 29 d., 7:30 val. ryte nuo 431 S. Dearborn St., t. y. nuo Midwest Committee for Defence of Foreign Born.

Lietuvių Komitetas Gynimui Sveturgimių ragina susipratusius lietuvius dalyvauti šiame Laisvės Karavane, pasitikimui Mrs. Hyndman.

Galintieji dalyvauti praneškite LKGS, Victory 2-7325.

LKGS.

—o—

Dundulienė mirė Michigane

Iš Hart, Mich., praneša, jog ten mirė Marijona Dundulienė, ilgus metus gyvenus Chicagoj ir veikus meno srityje.

Išsiskyrus su Dr. Dundulių, jinai tuojau apleido Chicagą ir gyveno Harte iki mirties.

Ji buvo jau apie 78 metų amžiaus.

Dundulienė yra parašius keletą mažų teatralinių veikaliukų, bet jie nevaidinami, nes silpni ir turiniu ir išraiškimu.

F.

Petras Remeikis mirė

Chicagiečiams plačiai žinomas veikėjas staigiai ir netikėtai mirė.

Šeštadienio vakare, liepos 18, mirė savo namuose **Petras Remeikis,** plačiai žinomas ir mylimas žmogus.

Remeikis gimė Lietuvoje, Pašatupių vienkiemyje, Tauragės valsčiuje.

Amerikon jis atvyko 1900 metais — į Baltimore, Md.

Chicagon atvyko 1908 metais ir visą laiką čia gyveno.

Remeikis dirbo drabužių siuvimo industrijoj. Jisai buvo ACWA unijos narys, taipgi vienas nedaugelio lietuvių, kurie padėjo šią uniją suorganizuoti, ypač kai ji atsimetė nuo senos, mieguostos unijos.

Jisai buvo veiklus unijoj, dalyvavo streikuose, ėjo į pikieto gretas kada unija kovojo už jos pripažinimą ir už geresnę narių būklę.

Lietuvių tarpe Remeikis taipgi uoliai dalyvavo veikime, ypač būdamas jaunesnis.

Jisai buvo vienas organizatorių LSS choro, veikė Vyrų Chore, paskui LKM Chore. Jisai dalyvavo vaidyboje iki atsirado jaunesnių vaidylų užtektinai.

Petras Remeikis yra pirmas narys Chicagos Lietuvių Draugijos. Berods jis buvo jos užmanytoju ir organizuotoju.

Jisai taipgi buvo LDS 112 kuopos narys, LLD 86 kuopos narys, LKM Choro rėmėjas ir abelnai uolus rėmėjas spaudos, švietimo ir kultūros darbo.

Jisai mirė nuo vėžio ligos. Jo būta nepaprastai kantraus žmogaus. Niekas, net ir namiškiai nežinojo, kad jis kenčia skausmus jau gan ilgas laikas. Pagalios jis tiek susilpnėjo, kad teko gabenti ligoninėn. Ten pasakyta žmonai ir sūnui Viktorui, kad Remeikis nepagydomas, kad jis ilgai negyvens.

Jisai spyrėsi važiuoti namo. Pargabentas namo jis neilgai gyveno.

Remeikis paliko nuliudime žmoną Oną, sūnų Viktorą ir marčią Louisą, taipgi švogerį Jurgį Kuzmicką, pusseserę Oną Svilienę, brolvaikius Tonį, Frankį ir Jean, taipgi vieną brolį Amerikoje, kitus Lietuvoje. Du jo broliai seniai mirę Amerikoje.

Palaidotas, liepos 22 d. Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Apie velionį Remeikį teks daug rašyti.

Jisai buvo gero būdo, pilnas jumoro, mokėjo gražiai argumentuoti, visą savo gyvenimą jis veikė darbo žmonių labui ir abelnai pažangai, ir pastaraisiais keletą metų, nors jau buvo besiekiąs apie 70 metų amžiaus ir pažeista sveikata, vis dar eidavo į susirinkimus, ir rodėsi, kad jam niekas nekenkia, kad jis sveikas.

Jisai užsitarnavo visų pagarbos, ypatingai visų, kas taipgi veikia dėl apšvietos plėtimo, dėl darbo žmonių labo.

Remeikių šeimai reiškiu širdingiausią užuojautą jų liudėsio valandoj. Remeikis mirė, bet jo atlikti darbai nebus užmiršti ir jo likę giminės gali didžiuotis tuo jo darbų paminklu. Prisiminus tai patariu Onai, Viktorui, Louisai, Jurgiui ir kitiems neliudėti.

Jis gyveno garbingai. Jis mirė taipjau narsiai, kantriai, kad ir kankinamas nuožmios ligos.

Vilnietis

SHENANDOAH, PA.

Dienraščio Laisvės Paramai

PIKNIKAS

įvyks Sekmadienį

Rugpiūčio 23 August

Swank's Grove

Brandonville, Pa.

Visi šios mainų apylinkės lietuviai yra kviečiami į šį puikų pasilinksminimą. Turėsime svečių iš Brooklyno. Kviečiame Philadelphią ir Baltimorę. Scrantonas ir Wilkes-Barre rūpinkitės skaitlingai atsilankyti.

Labai graži vieta piknikui, linksmai praleisite laiką su svečiais iš tolimų kolonijų. *Rengėjai.*

Denver, Colo.

Iš unijos konvencijos

DENVER. — U. S. vario kasėjai turėtų gauti 42% algos pakėlimą, kad nors kiek apsigynus su pašokusiu didžiuliu iškasimu rūdos nuo 1939 m. Tai tokios išvados priėjo Intl. Union of Mine Mill & Smelter Workers Ištyrinėjimų Skyrius savo studijose produkcijos metalo mainų, tirpinimo ir apdirbimo misingio industrijoje.

Ištyrinėjimas buvo viešai paskelbtas prieš rengimasi streikui. Unija sakė, kad veik visi jos 100,000 narių dalyvaus balsavime liepos 16-17 dienomis.

—Kuomet mūsų faktai ir skaitlinės parodo, kad vario kasėjams aktuališkai priklauso 42% pakėlimas algos, — unijos vadai sakė, — tai keturios didžiosios industrijos atsisakė pasiūlyti net 1% derybose, kurios tęsiasi nuo gegužės mėnesio. Streikas yra vienatinis atsakymas į užkietėjusias, kaip: Anaconda, Kennecott, Phelps-Dodge ir American Smelting & Refining kompanijas.

Pelnas keturių didžiųjų kyla su produktyviškumo padidėjimu parodo ištyrinėjimas. ASR pelnas 1952 m. buvo 56.3 milionai, palyginus su 16.4 milionų. 1939 m. Anaconda pelnas pereitais metais buvo $69.6 milionai, palyginus su $29.4 miliono 1939 m. Kennecott pelnas $159.6 miliono palyginus su $38.4 miliono ir Phelps-Dodge $66.5 miliono, palyginus su $14.3 miliono 1939 m.

Studijavimas parodo, kad dabar 12% mainierių mažiau dirba-kasa vario rūdą, negu 1939 m., bet jie iškasa du sykiu tiek rūdos ir apie 45% pagamina daugiau vario. Paskutiniais trim metais, 1949-1952, vario kasėjas iškasė 22% daugiau rūdos.

Unijos raportas sako, pirm pasaulinio antro karo kasėjų alga lyginosi 18% produktų vertės. Gi paskutiniais trim metais jų algos lygmala nupuolė iki 15%.

Šiandien, sako ištyrinėjimo raportas, kai vario svaras parsiduoda po 30c., tai kasėjo dalis yra nupuolus iki 12½% produktų vertės.

Kad atstačius vario kasėjų darbo vertę lygmalai 1939 m., yra jiems reikalingas pakėlimas algos 42%. **"V".**

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Durpių briketų fabrike

Durpių briketai gaminami iš trupinių. Anksčiau durpes trupindavo rankiniu būdu. Dabar Baltosios Vokės durpių briketų įmonė gavo galingus durpių trupinių surinkimo kombainus, kurie nuima plonąją durpių sluoksnį, susmulkina jį, o trupinius sukrauna į krūvas. Projektinis mašinos pajėgumas — 106 tonos per pamainą.

Diplominių darbų gynimas

KAUNAS. — Politechnikos institute prasidėjo diplominių darbų gynimas. Labai gero įvertinimo susilaukė elektriko K. Rekevičiaus diplominis projektas "Daugkartinis oscilografas", statybininko A. Misevičiaus "Pirtis su plaukymo baseinu Kaune", chemikės-technologės M. Urbonavičiūtės "Minkštų odų fabriko Alytuje lako cechas" ir eilė kitų.

Diplominius darbus gina apie 300 jaunųjų inžinierių.

J. Aukštuolis

Philadelphia, Pa.

HELP WANTED—MALE

OPPORTUNITY

One of the world's fastest growing most successful Life Insurance Company will add 4 young men to present outstanding Sales Department.

Successful performance and extensive training will lead to managerial position. College, married, teaching, coaching or athletic background helpful. But not essential.

Starting salary $300 per month. For interview call **Mr. Aufhammer, supervisor for Lee Agency, Penn Mutual Life Insurance Co. Lombard 3-7321.**

(143-145)

SANDERS & POLISHERS. Exp. Steady position; good working conditions. Plenty overtime. Apply in person any time. ADAMS AUTO PAINT AND BODY REPAIRER, 4240 No. 5th Street.

(144-147)

HELP WANTED—FEMALE

TYPIST

Experienced for general office work; preferably from South Phila. To also learn to run billing machine. Good opportunity. Write full details or call in person.

METAL MASTERS CO.
127 Catharine Street.
(143-145)

BOOKKEEPER. Must be experienced. Full charge. Complete double entry system. Some typing necessary; steady work, pleasant surroundings. Vicinity 21st & Fairmount. Phone **KI. 5-5389.**

(142)148)

Montello, Mass.

Visų piknikų lankytojų ir kolonijų veikėjų prašome įsitėmyti šiuos pranešimus:

Sekmadienį, Liepos-July 26 d. So. Bostono organizacijos turės savo pikniką Tautiško Namo Parke, Keswick Rd. ir Winter St., pradžia 1-mą val. popiet. Gera muzika ir geri užkandžiai.

—:—

Tame pačiame parke, Rugpiūčio-Aug. 2 d. rengia pikniką LDS 67 kp., Montello, Mass., pradžia 1-mą val. popiet. Taipgi bus gera muzika, puiki programa, užkandžiai ir visko, ko tik piknikui reikia.

—:—

Rugpiūčio-Aug. 9-tą šioje vietoje rengia pikniką ALDLD 6-ta kuopa, pradžia 1-mą val. popiet. Bus muzika, valgiai, gėrimai ir visokių įvairumų.

—:—

Rugpiūčio-Aug. 16 d. rengia pikniką Tautiškame pušyne So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubas.

—:—

Rugpiūčio-Aug. 23 d. rengia pikniką Tautiškame Parke Lietuvių Gintarų Radijas. Apie tai plačiau bus rašoma spaudoje.

Geo. Shimaitis (144-147)

Newark, N. J.

LLD 5 kuopos susirinkimas įvyks ketvirtadienį, Rugpiūčio-August 6 d., bus laikomas ant 57 Beacon St., prasidės 7:30 val. vakare, kartu su LDS 8 kuopos susirinkimu. Visi LLD 5-tos kuopos nariai dalyvaukite susirinkime ir pasiimkite naujai išleistą knygą: "PO AUDROS." Sekr. (144-146)

Bostonas ir Apylinkė

Didysis So. Bostono trijų organiacijų metinis piknikas įvyks sekmadienį, Liepos-July 26 d., gražiajame Tautiško namo pušyne, Montello, Mass., prasidės 1-mą val. popiet ir tęsis iki vėlyvo vakaro.

Jaunimas turės progos gražiai pasilinksminti prie geros orkestros, o moterų stalas su gerais namie gamintais skanumynais pavaišins visus.

Šį pikniką rengia LLD 2-ra kuopa, LDS 62-ra kuopa ir LLD 2-ra moterų kuopa.

Kviečiame visus iš arti ir toli atsilankyti. **Rengėjai.**

Worcester, Mass. Piknikas

Rengia ALDLD 11 ir 155 vyrų ir moterų kuopos, įvyks sekmadienį, Liepos-July 26 d., gražiajame Olympia Parke, Shrewsbury, Mass.

Kviečiame visus atsilankyti į šį gražų pasilinksminimą.

Komitetas

Philadelphia, Pa.

Sunkiai serga drg. Juozas Gružauskas, plačiai žinomas Philadelphijos draugijose. Padaryta pavojinga operacija. Dabar randasi pas dukrelę, 1526 North St. Draugai ir pažįstami nepatingėkite atlankyti. Linkime Juozui greitai pasveikti ir ilgai gyventi

R. M.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Prieplaukų savininkai nori valdovo

Laivakrovių unijos viršininkai buvo pasiūlę New Yorko uosto prieplaukų kompanijom sudaryti bendrą komisiją iš 8 asmenų visiems darbininkų su firmomis santykiams spręsti. Keturi nariai turėtų būti iš unijos, kiti 4 iš kompanijų.

Nuotikyje tų 8 nesutarimo, unija siūlė, kad tie 8 pasirinktų abiejoms pusėms priimtiną taikytoją—sprendėją (arbitratorių).

Kompanijos nenorinčios su tuo sutikti. Jos pageidaujančios valdžios paskirto nuolatinio visa-galinčio arbitratoriaus, kuris turėtų galią veikti ir spręsti tūlus nesusipratimus, kaip kad streikus, bėgiu kelių ar keliolikos minutų po jų atsiradimo.

Norintiems atvėsti

Viso miesto skale ruošiama mėnesienos ekskursija laivu įvyks šio penktadienio vakarą, 24-tą. Išplauks nuo 125th St. prieplaukos ant Hudson 9:30 vakaro. Tikietai po $2.50, gaunami laikraščio Freedom įstaigoje, 53 W. 125th St., New Yorke. Skelbia įdomia programą.

Apie Social Security

Klausimas: Dirbu sunku darbą. Dėl to norėčiau išeiti į pensijonierius tuojau, kai tik sulauksiu 65 metų. Bet mano žmona niekad šapoje nedirbo. Ar ji gaus kokią pensiją? Jei negautų, iš mano čekio būtų neįmanoma išsilaikyti.

Atsakymas: Jūsu žmona gaus jos išlaikymui pusę tokios sumos, kokia mokės jums. Bet gaus tiktai nuo tada, kada jai sueis 65 metai amžiaus. Jeigu ji jaunesnė, turėsite apsieiti su jūsų vieno gaviniu.

Golfininką pasitiko kaip didvyrį

Ben Hogan, laimėjęs British Open Golf čampionatą, šiomis dienomis sugrįžo į New Yorką. Liepos 21-mą jisai New Yorko downtown buvo pasitiktas su paradu ir apeigomis.

Hogan buvo atlydėtas į City Hall, kur majoras Impellitteri jteikė pagarbos lakštą. Programoje dalyvavo policijos choras ir gaisragesių benas.

Impellitteriui davė ir talkininkus

Pastačiusioji Impellitterį kandidatu į majorą demokratų lyderių grupė jau parinko ir kitus du vyriausius kandidatus. Brooklynietis distrikto prokuroro asistentas Julius Helfand statomas į Miesto Tarybos prezidentą, o Bronx kounsilmanas Charles Keegan į miesto iždininką (kontrolleer).

Keegano apsiėmimas rodo, kad ir Bronx demokratai pasidalino. Tos apskrities lyderis Flynn nesutiko statyti Impellitterį.

Apartmentų vagys

Liepos 21-mos popietį pora ar daugiau vagišių išgriozdė vieną butą apartmentiniame name, 294 Union Ave., Williamsburge. Sakoma, kai vienas ar daugiau viską žarstė, vartaliojo viduje, kitas ar kiti buvo sargyboje. Tūloms šeimininkėms pastebėjus koridoriuje stovinėjanti svetimą, vaidinę ko ieškančiais pirkti ar parduoti. Įėję per atplėštas duris.

Vagys išnešę rašomąją mašinėlę. Pinigais gal nedaug laimėję, nes šeima pinigų nelaikanti bute.

Dewey ir Impellitterio pakelto fėro tokenus jau pardavinėja

Tokenus —po 15 centų už vieną —pradėjo pardavinėti subway ir aukštųjų gelžkelių stotyse. Pirmadienį, greta reguliarių kasininkų, bus pastatyti ekstra pardavinėtojai (su žiurstais).

Mokėti pakeltą fėrą reikės tuojau po pusiaunakčio šio šeštadienio rytą, 25-tą. Daleistina, kad penktadienio vakarą daug žmonių sugrįš namo anksčiau, negu paprastai.

Busuose ir gatvekariuose fėras irgi bus 15 centų, bet tuo tarpu tebemokės pinigais, tokenų nepriims.

Halley siūlysiąs planą fėro klausimu

Liberalų partijos kandidatas į majorą Rudolph Halley, sakoma, ruošia savo pareiškimą saryšyje su gubernatoriaus Dewey ir majoro Impellitteri pakeltu miestinės važiuotės fėru.

Halley, kaip Miesto Tarybos prezidentas ir narys miestinės Budžeto Tarybos, balsavo prieš kėlimą fėro. Taip pat prieš kėlimą fėro balsavo ir Manhattano prezidentas Robert F. Wagner, Jr., kuris irgi yra Budžeto Tarybos narių. Tik tie du iš valdininkų ir tebalsavo prieš kėlimą fėro.

Kalbama, kad Wagneris galįs apsiimti demokratų kandidatu į majorą prieš lyderių pastatytąjį Impellitterį ir kad jis galįs majorą sukirsti nominacijose rugsėjo 15-tą.

Areštuoti du Long Island biznieriai, pardavinėtojai šaunamų įrankių. Kaltina, kad vieno jų sandėlyje radę 118 neregistruotų revolverių, greta registruotųjų. Įtarė nelegaliai pardavinėjime.

Darbo partija parodo tikruosius pakelto fėro kaltininkus

American Labor Party išleido lapelį, kurį žada masiniai skleisti po visą miestą liepos 27-tą, kada keliaujančiųjų į darbą milijonai pradės mokėti juos apiplėšiantį fėrą.

Lapelyje parodo, dėl ko fėras neturėjo būti pakeltas; kur galima ir turima buvo gauti subway išlaikymui pinigų; kas yra vyriausiais kaltininkais to pakėlimo.

Demokratai pasidalino dėl kandidato

Bronx ir Manhattan demokratai viešai pareiškė, kad jie nominacijose statys savo atskirą kandidatą prieš Brooklyno, Queens ir Richmond apskričių lyderių pastatytą Impellitterį.

Eiliniai nariai dalyvaudami pilietinėse nominacijose rugsėjo 15-tą išspręs, kurie parinkome geresnį kandidatą, sako jie.

Kalbama, kad ir Brooklyno demokratuose esąs didelis plyšys, nežiūrint to, kad partijos lyderis Sutherland pasisakė už Impellitterį.

Manhattano demokratų lyderis DeSapio, kalbėdamas spaudos atstovams, sakė, kad ir tie, kurie nominavo Impellitterį, "jį parinko ne kaip galintį laimėti, bet dėl to, kad jis galėtų būti žalingas kaip nepriklausomas."

Iš to suprantama, kad Impellitteri veržėsi būti kandidatu, nežiūrint, ar demokratai jį būtų oficialiai skyrę, ar ne.

Brooklyniečių Goldsteinų sūnelis, 7 metų, prigėrė mažame upelyje netoli tos vietos, kur šeima atostogauja. Upeliai, prūdai mažiesiems atostogautojams — mirtingas pavojus.

Į visus New Yorko ir apylinkės lietuvius

Aido Choras rengia labai smagų pikniką, su daug lietuviškų liaudies dainų ir su tikrai lietuviška muzika šokiams. Taipgi turės porą juokdarių, kurie piknikautojus prijuokins. Kviečiame visus atsilankyti į šį nepaprastai linksmą pikniką.

Piknikas įvyks 9 d. rugpiūčio (Aug.), Kasmočių Sode, 91 Steamboat Road, Great Neck, N. Y. Rengėjai bus pasiruošę atsilankiusius aprūpinti maistu ir įvairiais gėrimais. Įėjimas tik 50 c.

Aido Choro komisija.

Pajūrio bosai atmetė unijos pasiūlymą

New Yorko uostą valdančių firmų organizacija — New York Shipping Association— griežtai atmetė unijos pasiūlymą vykdyti samdą per uniją bendrai su kompanijomis. Unija planą siūlė vieton AFL ir valdinės komisijos įsakytos panaikinti shape-up sistemos.

Firmos nori turėti samdymą savo visuotinoje kontrolėje. Tuomet tarp dabartinio shape-up skirtumas būtų tiktai toks, kad dabar pirštu pamoja pasirinktąjį iš eilės laukiančių darbo. O tuomet prieįęs prie langelio parinktasis būtų pašauktas. Gi kompanijai nepatinkantis darbininkas galėtų prie to langelio vaikščioti iki "sūdnos dienos" negaudamas darbo, nes unija neturėtų jokios kontrolės.

Siūlo uždėti asesmentus

Unijos viršininkas Ryan esąs pasiūlęs išrinkti iš visų narių po $5 asesmentų. Sako, kad unija teismo keliu kovos prieš kompanijų su valdžia kontrolę pajūrių darbininkų samdos ir viso gyvenimo. Asesmentus rinktų teismų iškaščiams. Tačiau praeityje Ryanui pasirodžius buvus kovotoju tiktai už savo kišenę ir už kompanijas, nariai nerodo noro asesmentus duoti jo globai.

Lokalas 791 New Yorke, žinomas kaip Chelsea Lokalas, nutarė asesmentu neduoti. Lokalas ir praeityje ne kartą yra parodes priešiškumo Ryanui. Laukiama, ka parodys balsavimai kituose lokaluose.

Nevertėjo bėgti

New Yorke du jauni vyrai, dar svečiai iš kito miesto, pateko į kalėjimą už bandymą pabėgti nuo policijos.

Policija bandė juos sustabdyti kai pamatė važiuojant į priešišką pusę vienon pusėn važiuojama gatve. Jiems pasišovus bėgti, policija įtarė esant kokius blogdarius. Juos vijosi per 3 mylias ir gerokai apšaudė auto.

Vienur prilijo, kitur tik pakrapijo

Liepos 20-tą slankiojo debesys su žaibais. Tūlose Didžiojo New Yorko miesto dalyse ir apylinkėje pirmu sykiu po ilgo laiko smarkiai palijo. Tačiau perdžiūvusiems daržams mažai buvo naudos iš tokio lietaus, nes vanduo nutekėjo, perdžiūvusi žemė nespėjo pasigauti.

Baysidės lėkštumose ant gatvių sutekėjo gilios balos ir kai kur priliejo sklepus. O kai kuriose kitose vietose tik pakrapijo, nei dulkių nuo stogų ir gatvių nenuplovė.

Teisėjas Solomon nubaudė vieną brooklynietį pasimokėti $3 už plovimą šaligatvio sausros metu.

Kompanijos kaltos už gaisrą, bet...

Džiūrė ilgai tyrinėjo, svarstė Bronxe įvykusį šapos gaisrą, kuriame žuvo 7 gyvybės. Ir nusprendė, kad dvi firmos ir keturi asmenys yra kalti, turės būti teisiami. Bet juos kaltina tiktai už tai, kad vieni išrendavo, kiti pasirendavo šapoms pastatus be leidimo tokiame pastate šapą įrengti.

Pasėka: juos gali nubausti nuo $10 iki $50 piniginės pabaudos. Tačiau, jei valdžia norės, galės jiems iškelti ir kitą kaltinimą. Pastate laikyti buvo leista 70 asmenų, ten dirbo 123.

Nušovė atsisakiusią sugrįžti žmoną

Marcelino Gonzales nuėjo į žmonos butą bandyti susigrąžinti ją pas save. Jai atsisakius, paleido 6 šūvius į ją ir dar peiliu suraižė. Du iš trijų jos kūdikių tą baisybę matė. Paskiau jis, vienkojis, bandęs iššokti iš buto, esančio 5-me aukšte. Bet jo švogeris jį pagavo ir areštuodino.

Kerštinčius pašovė savo uošvę

New Yorke suimtas Donald McLoughlin, 21 metų, kaip pašovėjas savo uošvės. Vyrukas buvęs nuėjęs kalbinti atgal pas save žmoną, kuri praėjusį šeštadienį buvo nuo jo pabėgusi pas motiną. Jos atsisakiusios atidaryti duris. Jis paleido du šūvius į uždaras duris ir pataikė už jų buvusiai uošvei rankon.

Du williamsburgiečiai suimti kaip plėšikai

Suimti ir sulaikyti tardymui Marcus Oliver, gyvenęs 259 Keap St., ir Joseph Watjak, 709 Manhattan Ave. Abu vyrukai yra 20 metų. Juos įtaria, kad jie praėjusį šeštadienį apiplėšę krautuvę 263 Tompkins Ave.

Prašo palaikyti tas dienas liuosomis

Redakcijai atėjo prašymai paskelbti tas datas, kaip užimtas svarbiems organizacijų reikalams:

Rugsėjo (Sept.) 20-tą įvyks brooklyniečių ir apylinkės kuopų piknikas Great Necke.

Kovai prieš McCarrano Aktą masinis mitingas įvyks rugsėjo 27-tą, Hotel Diplomat.

NEW YORK

HELP WANTED—FEMALE

OPERATORĖS
Su patyrimu prie sportswear. Nuolatinis darbas. Gera mokestis. Puikios darbo sąlygos. Kreipkitės:
TOWNBROOK CLOTHES CORP.
19 Hope St., Brooklyn
(145-147)

REIKALINGOS STALŲ PATARNAUTOJOS
Dieniniam ar naktinlam darbui. Duodama valgis ir uniformos.
MISS BRUTON, PASITARIMUI
Kreipkitės:
HOWARD JOHNSON'S
1st Ave. ir 17th St., N. Y. C.
(139-145)

HELP WANTED-MALE

SUPERINTENDENT
Patyręs, 20 šeimų apartmentinis namas Flatbush'e. Anglim šildomas; 3 kambarių apartmentas ir $50 į mėnesį. Rašykite tuojau:
PAUL J. KIEFER
1231 Flatbush Ave.
Brooklyn 26, N. Y.
BU. 7-0101
(145-147)

AUTOMOBILE-MECHANIC
Gera mokestis, nuolatinis darbas, 5 dienų savaitė, puikios darbo sąlygos, vakacijos ir kompanijos pašalpos.
RUCKLE PONTIAC CO., INC.
232 So. Broadway, Yonkers
Yonkers 3-7710
(142-148)

BUILDING & MACHINE
Reikalingi Šaltkalvystės Mechanikai. Vakacijos. Sirgimų ir kitos pašalpos. Kreipkitės asmeniškai, 8th floor, Personnel Office.
LEWYT CORP., 60 BROADWAY
Brooklyn 11, N. Y.
(144-146)

MALE and FEMALE

SUPERINTENDENT
Aptarnavimui 8 šeimų namo. Garo šiluma ir šiltas vanduo. Maži pataisymai. Atlyginimas 5 kambarių apt. ant apatinių lubų. Vyras gali dirbti kitur.
TEL. TU. 7-4235

PORA
Dirbti ant Vištų Farmos
Patenkinanti mokestis. Patogi gyvenimui vieta. 55 mailės nuo New Yorko miesto. Dėl informacijų
SAUKITE MU. 3-1891
(143-145)

REAL ESTATE

STEBĖTINA PROGA
OYSTER BAY COVE, L. I.
Du namai, 3½ akrai žemės, 6 karam garadžius (dėl troku); mažas budinkas 12 x 15; taipgi 1 karui garadžius; 60 karvių barn 37 x 121; ekstra budinkas 35 x 45, tinkamas laikyti arklius. (Galime pristatyti marketą išvežioti pieną.) **OY. 6-2833.** Rašykite: Byron D. Brush, Cove Road, Oyster Bay, L. I.
(144-146)

60th STREET—BROOKLYN
Naujai šingeliuotas, atskiras namas, 2 šeimom, 4 rūmai viršuj ir 4 rūmai apačioje, pilnas sklepas, aliejum šildomas ir kiti įrengimai. Žemės plotas 40 x 100. Tuščias apartmentas ir prisideda jeigos. Arti visų patogumų. Tikras pirkinys — tik $16,500. Šaukite:
CL. 6-6156
(144-145)

SKELBKITĖS LAISVĖJE

New Jersey Lietuvių
PIKNIKAS
Paskutinis didelis vasarinis sąskridis šią vasarą bus sekmadienį prieš Labor Day
Rugsėjo 6 September
Ant rytojaus Labor Day šventė, tai puikiausia proga pasilinksminti piknike ir ant rytojaus pasilsėti.
Tas Piknikas Bus
MONTGOMERY PARK
123 Montgomery Ave., Irvington, N. J.
Visa New Jersey, Brooklynas ir Philadelphia turi dalyvauti šiame puikiame sąskridyje. Visos kolonijos privalo turėti savo grupes piknike malonesniam laiko praleidimui.

Virginia 9-6125
PETER GUSTAITIS, JR., M. D.
MODERNINĖS MAŠINOS VIDUJINIŲ LIGŲ TYRIMUI
2-3; 6-8 P. M.
By Appointment
Except Thurs. & Holidays
87-20 85th Street
WOODHAVEN, L. I., N. Y.

PETRAS KAPISKAS
IR
VINCAS SODAITIS
Užlaiko puikų
BAR & GRILL
32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8174

GLENN'S RESTAURANT & BAR
Buvęs RUSSIAN INN dabar lietuvių Glenn šeimos nuosavybė
A. TODER
IR JO ORKESTRAS
A. DONCOV
DAINOS ir ARMONIKA
ELBA RADRIGEUZ
Amerikoniškos ir ispaniškos Dainos
V. KROCHMALNAS
Patarnauja ir dainuoja ukrainietiškas ir kitas dainas
Žemos kainos
ČIA RENKASI LIETUVIAI,
Puikūs valgiai
UKRAINIEČIAI IR KITI
219 2nd Avenue (arti 14th St.) New York, N. Y. Telefonas GR. 3-9865
NĖRA MINIMUM MOKESTIES IR NĖRA COVER CHARGE
Penktadieniais, Šeštadieniais ir Sekmadieniais Floor Show, Dainos ir Šokiai. Šauni Orkestra.

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Gerai Patyręs Barberis

Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubas
Salės Draugijų Susirinkimams, Baliams, Vestuvėms ir Kitokiems Pokyliams

Visuomet Maloniai Priimame Svečius, Vietinius ir iš kitur
JUOZAS ZAKARAUSKAS
Manager
280 Union Avenue Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-9672

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiams reikmenys, įvairūs daikteliai, ligonių kambariui reikmenys —už griežtai žemas kainas.
MAX PEIST, Ph. G.
Receptų Specialistai:
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6233

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark, 5, N. J.
MArket 2-5172